

edebiyat dergisi

kuzey yıldızı

bederi: 1.500.000 TL

sayı: s10 ocak/şubat 2004

İÇİNDEKİLER

- 02 Geç Çıtırtilar — Oruç Aruoba
03 Soğuk Bir Kış Gecesinde Aşk Üçlemesi — Özgün Ulusoy
Manolya Mezarlığı — Ayten Çolakoğlu
Serin — Sonat Kış
su sesleri — Halim Yazıcı
04 Yağmur Yeni Kesmişti — Vecdi Çıracıoğlu
06 Sivil Muhafız Kurşunu — Veysel Erol
Yazgılar — Kostas Varnalis (Çev: Bahar Mucuk)
07 Söyleşi: Şeref Bilsel (Söyleşen: Doğan Ergül)
10 Hoşgeldin Öfke — Stanley Kunitz (Çev: Nice Damar)
11 la loba — Derya Önder
İkiden Bire Gidiş Gelişler — Yusuf Dağıtmaç
İyon Dengesi — Baran Esmer
12 Yüz Yalnızlık Şiiri — Polat Onat
14 İkincil ruhla pisuar buluşmaları 6 — Özge Dirik
15 Sudaki Eskiz — Çağla Cömert
16 Hikâyendir — Arzu Çur
18 Söyleşi: Kadir Aydemir (Söyleşen: M.Met Altun)
20 Kardeşimin Babası — Oylun Pirolli
22 Şizofren Öyküler 3 — Bülent Kurt
23 48 Saat — Salih Aydemir
24 Soruşturma: Dergicilik — Cem Uzungüneş, Kemal Gündüzalp, M.Met Altun, Salih Aydemir
28 Cezir — İdil Ü.
Can — M.Met Altun
30 Hangisi — Zafer Yalçınpınar
31 Ringa — Gökçe Polatoğlu
32 Ölülerden Şarkı Dinleyeninin Vapur Öncesi Baladı — Ulaş Nikbay

ŞİMAL YILDIZI

SEN KALBİMİN
ZARİF EFENDİSİ
HAYATIMIN KIYMETLİSİ
HEY UZUN YOL ARKADAŞIM
ŞİMAL YILDIZIM, NEREDESİN
NASIL HAVALANDIN
HASAR ALMADAN BU TUFANDAN
BAK BEN YARALANDIM
KAYITSIZ ŞARTSIZ ADANMAKTAN
NASIL HAVALANDIN
HASAR ALMADAN BU TUFANDAN
BAK BEN PARALANDIM
İMKÂNSIZ BAĞLANMAKTAN
GİT SEREYİM YOLUNA YENİ SERÜVENLERİ
YAKALIM GİTSİN BÜTÜN NEDENLERİ

SEZEN AKSU & MERAL OKAY

YAZARLAR

Arzu Çur (arzurur@kuzeyyildizi.com)
Ayten Çolakoğlu (acolakoglu@tml.com.tr)
Bahar Mucuk (baharmucuk@hotmail.com)
Baran Esmer
Bülent Kurt (pitahuerat@email.com)
Cem Uzungüneş (cemuzungunes@yahoo.com)
Çağla Cömert (caglacom@hotmail.com)
Derya Önder (deryaonder@kuzeyyildizi.com)
Doğan Ergül (doganergul@mynet.com)
Gökçe Polatoğlu (prensese@kuzeyyildizi.com)
Halim Yazıcı (halimyazici@hotmail.com)
İdil Ü.
Kemal Gündüzalp (gunduzalp@mynet.com)
M.Met Altun (m.met@kuzeyyildizi.com)
Nice Damar (tulindamar@ixir.com)

Oruç Aruoba
Oylun Pirolli (oylunpirolli@yahoo.com)
Özge Dirik (ozgedirik@kuzeyyildizi.com)
Özgün Ulusoy (ozgun_ulusoy@kuzeyyildizi.com)
Özgür Macit (macit@kuzeyyildizi.com)
Polat Onat (polatonat@kuzeyyildizi.com)
Salih Aydemir (salihaydemir_@hotmail.com)
Sonat Kış (sonatkis@yahoo.com)
Ulaş Nikbay (ulasnikbay@kuzeyyildizi.com)
Vecdi Çıracıoğlu (vecdihisar@hotmail.com)
Vedat Kamer (vedat@kuzeyyildizi.com)
Veysel Erol
Yusuf Dağıtmaç (yusufdagitmac@hotmail.com)
Zafer Yalçınpınar (zaferyal@kuzeyyildizi.com)

110.

Kişi yaşamının anlamını hep dolaylı yollardan kavrayabilir ancak — örneğin, kendisi için çok önemli bir yaşantının yeniden canlanması sırasında, o yaşantının kendisinde kalmış anısı üzerinde düşünürken, o yaşantıyı paylaştığı —onu kendisi ile birlikte yaşamış— o kişinin kendi anısının nasıl olabileceğini kurar — ve anlar ki, bu anının içeriği kendininkinden her zaman farklı, bambaşka olacaktır; kendisi bunun nasıl birşey olabileceğini de hiçbir zaman bilemeyecektir; ya, bir içerik kestirebilse bile, bundan hiçbir zaman emin olamayacaktır; ya da, ne kestirse kestirsin, en ucunda, öteki kişi, belki de o ortak yaşantıdan hiçbir anlam içeriği edinmemiş, hatta, onun anısını hiç tutmamıştır, zaten; kişinin de, artık, bunun öyle olup olmadığını öğrenme (örneğin o kişiye sorma) yolları da kapanmıştır: yani, kişi, ne düşünmeğe çalışırsa çalışsın, hep bir kurmaca, giderek, bir uydurmaca olup çıkacaktır düşündükleri —
— hep kurmaca ve uydurmacaya varır, üzerinde düşündükçe, anlamı, yaşamının, kişi...

Oruc Aruoba, olmayalı, Metis Yayınları, Eylül 2003, s. 118-119

I / vk

“cümleleri çoğul kuramadığımız yerde yalnızlık var.” — gp

geceyarısı / gecenin on ikiye mahcubiyetinde yalnızlıklar gizlidir. iki kişiyi böler dün ve bugün. suya benzer suskunluklar üretir gökyüzü.

“sessizlik sensin geceleri” — ezginin günlüğü

saat dört / suskunluğuna uykular icat eden küflü yanım, bu şehrin sessizliği. hep yüzüne bakamayışım, dokunamayışım, kesilmiş ellerim... morfinli martı çığlıkları biriktiriyorum sabahlarıma. yağmur sonu gözlerinde kayboluyorum. biliyorum, ilk göz yaşıyla kovulacağım senden. beni böylesine yavaş öldürme, yalvarırım.

II / geceye kararıyorum

otobüslerin camlarından artakaldı
yalnızlık uykularımdaki sırcalar

hiçbitmeyen hikâyeler evi'nin
şizofrenmavi odasına çağırıyorum seni
karşıtlığı yok sayan düşlerine
sonsuzluğu arayan öpmelerim çoğalıyor

kardeşimin bağırılmaya hazır uykularına
yüzünü ıslatmayan damlaları içiriyorum
odasız kapılarda kitap isimleri gibi suskunum

III / zy

gündüz... insanların arasında dolaşırken önce yolumu, sonra da kendimi kaybettim. harita yok, pusula yok, hiçbir şey yok. ne yapacağımı şaşırđım, üzerime yapışan bu şaşkınlığı ne yapacaktım? bir yerlerden deniz kokusu geldi, oraya yöneldim. sahili buldum, bir kenara oturdum ve beklemeye başladım. neler düşündüm, neler (s)ayıkladım, ne haldeydim; bilemiyorum. geceyi bekledim gece oldu. sonra, bir dostum beni buldu, omzuma dokundu ve gökyüzünü işaret ederek, “bak, şu parlayan var ya,” dedi, “onun adı kuzey yıldızı”. önce kendime geldim, sonra da “yol”umu buldum. “sağol dostum...”

IV / öm

gelişine sevinmişim bir zamanlar. şimdi, gidişine üzülmemeye çalışıyorum. seni gönderen ben olsam da ve kuzey yıldızı olsan da sen. belki yarın seni unutacağım, unutmadıysam belki unutmamayı umacağım. peki sen duyabiliyor musun müziğin sözlerini, anlayabiliyor musun harfleri müzik defterime nota niyetine yazdığımı. ve senden kalan hiçbir şey olmasa da çöpçü kılığında dostlar yüzünden, gerek yok daha fazla çabaya: çaba yok.

“Bakakalırım giden geminin ardından;
Atamam kendimi denize, dünya güzel,
Serde erkeklik var ağlayamam.”

— Orhan Veli

benden başkasının olmamak için ölüyorsun, benim için ölüyorsun.

kuzey yıldızı edebiyat dergisi — issn: 1303-3476 **yıl:** üç **sayı:** on – ocak / şubat iki bin dört **eder:** bir buçuk milyon tl. **sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürü:** Zafer Yalçınpınar [0532 6444942] **yayına hazırlayanlar:** Arzu Çur [arzucur@kuzeyyildizi.com], Gökçe Polatoğlu [prens@kuzeyyildizi.com], Özge Dirik [ozgedirik@kuzeyyildizi.com], Özgür Macit [macit@kuzeyyildizi.com], Ulaş Nikbay [ulasnikbay@kuzeyyildizi.com], Vedat Kamer [0505 3375521], Zafer Yalçınpınar **düzeltili:** Akın Demirci [akindemirci@kuzeyyildizi.com] **baskı:** Can Matbaacılık [0212 6131077] **dağıtım:** Pentimento [0212 2933959] **türkiye iş bankası:** 1068-0742548 **posta çekti hesabı:** 1052829 **mektup:** PK 200 34711 Kadıköy / İstanbul **e-posta:** kuzeyyildizi@kuzeyyildizi.com **internet:** http://www.kuzeyyildizi.com — Dergiye gönderilen yazılar iade edilmez — Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. — İki ayda bir yayımlanır.

Geç Çıtırtılar

ÇITIR

dayan

yağmur — Kış

geç

işi — gel

işi — hang

isi

?

Kıpırdayan yapraklar

Aralanmış pencere

Yıpranmış anılar

Ne zaman gelir gece

?

Sen

git

me

dik

çe

gelmez —

git

ki

gel

sin...

GİT

me

din —

gel

me

di.

AN

nerde

de —

sa

na

da.

Ne

re

?

GE

ne

öy

le

yaptım:

Bir kıvılcım, bir alev

İki ayrı çakmaktan —

“Pembe parmaklı Tan” değil:

Yalnızca karanlıktan

ge

le

n.

9/10 Kasım 2003

Gümüşsuyu

Oruç Aruoba

SOĞUK BİR KIŞ GECESİNDE AŞK ÜÇLEMESİ

(Düş)

boş sokaklara şiirler haykırırdık
gece üşürdü muhakkak
sen üşürdün, çocuklar ve kediler üşürdü
mısraları sürtüp ateş yakmasak

(Düş'e Özlem)

uyakları fısıldayacağım seni anlatan
biliyorum utanacak kış sokakları şehrin
oysa düşler evcilleşti, kediler bitti çoktan
yalnızlık ve gece ve şiirler, sarılmaktalar soğuktan

(Seni Seviyorum)

tam şimdi çık karşıma kapattım gözlerimi
buz kesmiş düşlerimi sunacağım sana
sendeki mısraları getir ısıtalım geceyi
dilinin ucunda olmalılar, dudığında ya da

tam şimdi çık karşıma kapattım gözlerimi
dondurma bile yeriz sonra uyuyan gecenin ardından
bozdum yeminimi başka çarem kalmadı
hiçbir şey tutuşmuyor ıslak mısralardan...

Özgün Ulusoy

MANOLYA MEZARLIĞI

kâğıt kadehlere döküldü keskin bir parfüm kokusu
seramik bebeklerim gözyaşı döktü dantellerinden
yastığımdaki cam güvercin uyandı esneyerek

şimdi içim sonsuz bir manolya mezarlığı

rugan pabuçlarımın kırmızısı kırıldı
pembe sayfalı hatıra defterimdeki prens alev aldı
çocukluğum, uzayan parmaklarım, tüller ve küf

her çiçeğin ölümü bir zalimin parmak ucundadır!..

Ayten Çolakoğlu

SERİN

Gözetleyicilerin gözlerinde
aramadan bulmanın sıkıntısı var.
Çatı sakinleri bu gece tedirgin;
onların gözlerindeyse uçuş
yaşına tepki var. Travma
izleri dalgalara
saklanmış. Kıyıdan açılan çocuk
rahatlığını pas kokulu salıncakta unutmuş.
Kadran çığlık atar: son dümen değişimi!
Ucuna bir çapa bağladığım misinamı
aramak için ne zaman elimi suya daldırısam
solgun yosunlar elime dolanır.
Kadran ilk kez emreder: giyin!
Demektir ki,
çıplak dolaşma günleri geride kalmıştır
ve sabah serinliği bazen
bir fısıltıdan fazlasıdır.

Sonat Kış

su sesleri

yağmurun kaytanı hey yağmurun kaytanı
dünyayı al menekşe çocuk gözlerinle

sicim olup topaç çevirme
su gölgesiyle büyür büyürse

bildiğin ne varsa akıp gider karışır denizlere
bunu ne ustalar anlatır ne kürekleri mahkûmların

duru göğsüyle kucaklar deli nehirleri
anıları saklarken göğsünde su sesleri

– su sesleri hey su sesleri
anılarımı yazsam üstüne
saklar mısın ölümleri
su sesleri hey su sesleri.

Halim Yazıcı

YAĞMUR YENİ KESMİŞTİ!*

Vecdi Çıracıoğlu

Ay'dan arsa satmak isteyenlere, bir akıl hastası, gitme konusunda şu şartı koymuş: "Herkes garabetlerinden bir şeyler verebilir ama ben sadece hayallerimi verebilirim."

Yağmur yeni kesmişti!

Tarlabası'nın parke taşı arka sokağı ıslaklığı korurken, kaldırım taşları altında yer bulan su birikintileri, loş evlerin kimi pencerelerinden yansıyan ışıklarla menevişleniyordu. Birikintilere yaklaştıkça, gölgem, önce petrolün moruna, sonra maviye ardından gümüşü bir renge dönüşüyor...

Fötr şapkamı ve dizlerimin altına kadar uzun, kalkık yakası kulaklarımı örtecek kadar büyük bej pardösümü, lacivert pantolonumun duble paçası ve klasik kahverengi ayakkabılarım bütünlüyor. Arada, küçük su birikintilerine basmamak için sıçrayıp, dikkatli yürüyorum. Bu dünyadaki hacmimin tabanı ayakkabılarımı kirletmek istemiyorum.

Dirsek temasıyla yan yana sıralanmış apartmanlardan en sonuna, köşeye sıkışmış olanının önünde durdum. Yüzümü yukarı kaldırarak baktım. Eski apartman dört katlı ve her katında dar bir cumba var. Üzerine birçok haşere temizleme ve farelerle mücadele şirketlerinin küçük el ilanlarının yapıştırıldığı yarı düşmüş kunt demir sokak kapısını zorla iteledim. Kapı, iç gıcıklayan buruk bir sesle, apartmanın girişine yer etmiş çeyrek daire çizginin üzerine bir çizik daha bırakarak açıldı. Kapının apartman girişine attığı son imzaya inadına basarak içeri girdim. Yüzümü yalayan loş küf kokusuna karışmış kim bilir kimlerin hatıraları, dışarıdan gelen ıslak sokak kokusuyla çarpıştı.

Giriş karanlıktı. Gözlerimin alışmasını beledikten bir süre sonra elektrik düğmesini buldum. Fosfor elektrik düğmesi, bir ateşböceği gibi parlıyordu duvarda. İçimden, 'Apartmana göre yeni bir düğme. Markası Molvano olmalı, fosforlu olduğuna göre' diye geçirdim. Parmağımı ateşböceğine götürdüm, aşağıya eğik eğimine bastım.

"Klik..."

Bu sesle, solgun sarı bir ışık yayıldı girişi yüksek tavanlı apartmana ve kirliliği geniş mermer basamaklı merdivene doğru yürüdüm. Arnovi tarzı ferforje basamak korkuluklarını süsleyen, gürz şeklinde pik dökme demir topuz turabzanbaşını tutarak, ağır adımlarla basamakları çıktım. Kim bilir hangi ressamın fırçasından çıkmış, kat aralarındaki merdiven boşluk duvarlarını süsleyen yağlıboya manzara resimleri, ampullerden sıyrılan loş ışıkla parlıyordu. Yarıya kadar flato ve

yeşil rengin titremlerinin bol kullanıldığı bu silik ve kirliliği manzaralar, üzerine sis çökmüş, şimdilerde 'Kara' denilen Hoyratdeniz'in herhangi bir yaylasının bir mezrasını andırıyordu. Her yukarı çıkan basamakla biraz daha netlik kazanıp, yeni bir kat sahanlığına gelindiğinde, sis tamamen ortadan kalkıyor ve her figür tek başına ortaya çıkıyordu.

Başımda, kenarına sıkıştırılmış sarı, mor ve kırmızı renk karışımı ince bir tüyle, sürekli sağa, sola, ön ve arkaya kaykılan fötr şapkamla, eldivenli ellerim pardösümün ceplerinde, dairelerden birinin kapısı önünde durdum. Kahverengi boyalı ahşap iki kanadında, küçük buzlu camlı gözleme pencereleri pirinç çerçeve ve çingiraklı kapının kenarları kalın oymalı latalarla pekiştirilmiş...

Bir Osmanlı hançeri gibi içe kıvrık, keskin ucu sivri kitin ellerimin baş ve işaret parmağının arasında zor tuttuğum çingırağı çeviriyorum ve boğuk bir ses çıkıyor.

Kapıyı açan yok.

Bir kez daha yineliyorum.

Yine boğuk bir ses. Uzun süredir ellenmemiş çingırağın tınısına tozlar zırlı olmuş.

Kapıyı yine açan yok.

Ellerim pardösümün derin cebinin dibinde anahtar arıyor ve buluyor.

Anahtar kayma yetisini kaybederek, parmaklarımın arasında yerini alıp, deliğe girdi ve kilidin içinde döndü. "Garçç!.." diye açılan kapının kenarlarından tozlar döküldü. İçeri girerken arımdan kapıyı kapadım, el yordamıyla elektrik düğmesinin kulağını buldum ve çevirdim. Yanmadı. Yalama kulak uzun yıllardır kullanılmadığından idmansızdı.

Bir kez daha denedim, yandı. Hem de gür bir huzmeyle...

Yere baktım, ayakkabılarımın uçlarına. Desenli döşeme karoları üzerinde inanılmaz bir hareketlilik vardı. İnsancıklar, ışık yanınca sağa, sola, kaçışmaya başladı, şisesi kırılıp azat olmuş cıva parçacıkları gibi köşe bucak. Küçüküktü insanlar, bir hamamböceği kadar. Eğilerek baktım, yüzlerini seçemediklerim içinde tanıdığım biri yoktu.

Sakindim...

Önce ayaklarımın en yakınındakini ve erişebil-

diklerimi sırayla, tabanlarımdan çıkan ‘pat pat’ sesleriyle ezdim. Seri ayak hareketlerim, fötrümün kafamda bir tencere kapağı gibi oynamasına neden oluyordu.

Ne kadarını ezdim hamamböceklerinin!? Bilmiyorum. Öldürücü tabanlarımdan kaçan birkaç tanesi, yer karolarıyla aynı desenli süpürgeliklerin birleşme yerlerindeki aralıklardan girip gözden kayboldu.

Sakinliğimi koruyordum...

Gerisin geriye döndüm. Kapı eşiğinin hemen önüne konulmuş eski bir havludan bozma paspasta ayaklarımın tabanlarını silerken, üzerine nelerin bulaştığına bakmadım bile...

Sakinliğimi hâlâ koruyordum...

Askının önüne geldim. Üzeri bir karış toz kaplı ve aynasının cıvası yer yer dökük, sırtı donuk, soluk ve sırsızdı...

Pardösüme çeki düzen verdim ve ayaklarımı dairenin tabanına sırayla birkaç kere vurarak onların sakinleşmesini sağlarken, ki ne de olsa onlar katildi, kendime baktım, yüzüm yoktu!

Yana yatık fötrümü önce düzeltip sonra çıkararak askının rafına yavaşça bıraktım.

Şimdi, silik aynada bir karafatma, bir hamamböceği vardı. Bir süre öylesine, kendimi seyrederek kaldım.

Ensemden yüzümü ılık, yumuşak bir rüzgâr yaladı. Arkamı döndüm. Sofaya açılan kapılardan birinin aralandığını fark ettim, yel oradan geliyordu. Aralık kapıyı biraz daha açarak, odadan içeriye baktım. Penceresi açık odaya sokak lambasının ışığı dolmuş, kenara sıyrılmış tül perde uçuşuyordu. Bir kucak dolusu ıslanmış kuru yaprak pencere ve odanın içinde bu rüzgârla oynayıyordu.

Serseri bir avlanduz poleninın toprağı döllemesinden peydahlanmış arsız ağacın dallarından biri, rüzgârla pencereye bir girip, bir çıkıyor ve her geri dönüşünde düzenli olarak ortaya çıkardığı gün ışığını andıran aydınlık küreyi odanın içine siyah beyaz film oynatan bir sinemaymışçasına bir dolup, bir boşaltıyordu. Tutduğum kapıya yaslanarak içerideki bu garip, garip olduğu kadar da masum oynanan oyunu seyre daldım.

Bir süre sonra odaya girdim. Attığım her adımda, ayaklarımın altında yerlerinden oynamış, cıvaları dökük eski parkeler, odanın içine kâh giren, kâh da çıkan ışığa gıcirtılarıyla eşlik ediyordu. Sanki odada başka birileri daha varmış da, onları rahatsız edecekmişim gibi parmak uçlarıma basmaya gayret ederek gıcirtıyı hafifletmeye çalıştım.

Camı örttüm ve geriye dönerek odanın kapısını sessizce kapattım. Daireden çıkıp, apartmanın merdivenlerinden inerek kendimi yine sokakta buldum. Geldiğim yere dönmüştüm, ayaklarım yine ıslak kaldırım taşlarına değmişti.

Geçmiş yağmurun ıslattığı bir sokak lambası vardı ve ışığı, yeniden başlayan çiseleme altında, örümcek ağına düşmüş bir ateşböceği telaşı içindeydi. Direğin iki yana uzanmış kolları rüzgârda sallanırken, az ileride bir aktar dükkânı saçağının altına sığınmış bir insanın karanlıkta seçilemeyen bedeni yanından yağmur suları içinden akıtacağı galvanizli borudan garip bir sesle hızlanmaya çalışıyordu.

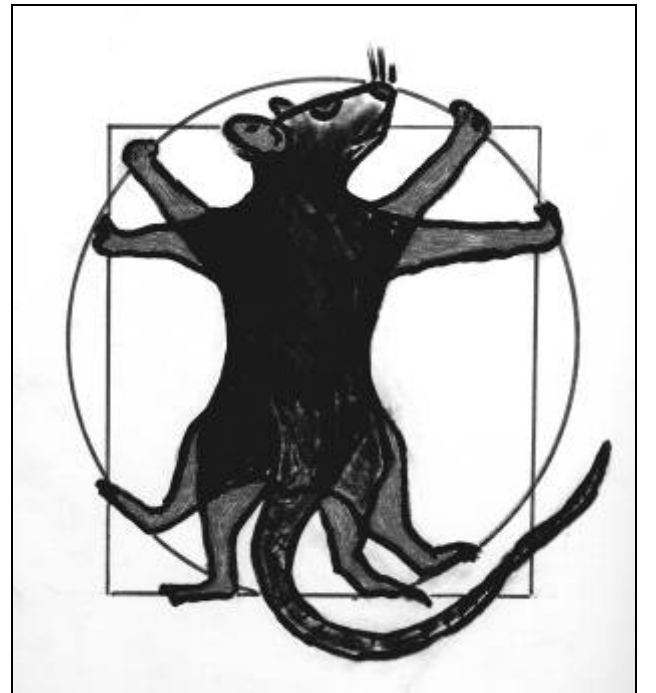
Karartının karşısına geldiğimde onun bir erkek olduğunu anladım. Sırsızdı ve yüzü az önce bulunduğum dairedeki askı aynasında kaybettiğim yüzdü. Karşılıklı gülümsedik. Ona doğru bir adım daha attım. Şimdi, yüz yüze ve daha da yakındık.

“Parola?” diye sordu, “yoksa sizi kabul etmem olanaksız...”

Yüzümden kaybolmayan aynı tebessümle:

“Parola artık yok, artık o kaldırıldı, herhalde sizin haberiniz yok yeni gelişmelerden” dedim ve bir adım daha atarak ıslak paltosunun açık düğmelerinin arasından içine sızdım. ■

(*) Yayına hazırladığı, ‘Serseri Standartları Sempozyumu’ adlı romanından

SİVİL MUHAFAZ KURŞUNU

el edince siz en sevdiğim şarkılardan seslendiniz
çingene romansı güllerin ağzıyla yıkanıp gelmişsiniz

hangi sözcüğün hatırını sorsam sizdiniz, bin bir şikâyet
evlerin tecrit köşesiydiniz, anlatamam
olağanın dağlarında lorca papatyaları: seviyor–seviyor

aşığı fazlaca kalabalık ve doğüstü, bir anlam
küresel sığıntılara karşı, tekdüze
intiharlara karşı, fişlenmiş yapraklara
arap büyülerine karşı, hisar kulesi
kendi güçsüzlüğüne karşı, yıkıldı yıkılacak
üstün kalabalığına karşı

bir devrim boyu simonov şarabından içtim
anılarda rusya pek soğuk
anlatır mı size evliya kedilerim
beklemek sultan camisinden de boğuk

el edince siz en sevdiğim şarkılardan seslendiniz
bir devrim boyu tüm zamanlara karşı
çingene romansı güllerin ağzıyla yıkanıp gelmişsiniz
sivil muhafaz kurşununa doğru

Veysel Erol

YAZGILAR

Bodrumdaki tavernada,
sigara dumanları ve küfürler arasında,
yukarıda laternanın tiz sesi
bütün arkadaşlar içtik dün,
dün, bütün akşamlar gibi,
acıları unutamam diye.

Biri diğerinin yanında sıkılıyor
ve ara sıra yere tükürüyordu,
Ah! Ne büyük bir acıdır
hayatın yükü...
Akıl çile çektiği sürece
hatırlamıyor beyaz bir günü...

Güneş ve firuze deniz
ve sefih gökyüzünün derinliği,
Ah! Sarı şeffaflığı şafağın,
günbatımının karanfilleri,
uzağımızda yanıp sönüyorsunuz,
giremeden kalbimize!

Birinin babası on yıldır
kötürüm – aynı hortlak,
diğerinin karısının günleri yaz
eriyor evde veremden,
Mazis'in oğlu Palamidi'de hapiste,
Yavis'in kızı Gazi'de genelevde.

– Çarpık kaderimizin suçu!
– Bizden nefret eden Tanrı'nın suçu!
– Tehlikeli fikirlerimizin suçu!
– Hepsinden önce şarabın suçu!
“Suçlu kim? Suçlu kim?..” Henüz
hiçbir ağız bulup söyleyemedi.

Bu yüzden, karanlık tavernada
boynu bükük içeriz daima,
her topuk solucanlar gibi
ezer bizi nerede bulsa:
korkak, talihsiz ve kararsız...
Bekliyoruz, belki de, bir mucizeyi.

Kostas Varnalis
(Yunancadan çeviren:
Bahar Mucuk)

Söyleşi: Şeref Bilsel

Doğan Ergül: Seninle dört-beş yıl önce Kadıköy’ünde Yazı Kitabevi’nde, bir şiir akşamı vesilesiyle karşılaşmıştık. İlk izlenimim hayata ve şiire dair bir öfke taşımandı. Hayatından ve yazdıklarından bu öfkeyi nasıl uzak tutuyorsun?

Şeref Bilsel: Yazarak bu öfkeyi kontrol altına alabilir insan. Etrafımızdaki birçok şey öfkeyle ambalajlanmış; bunların bize yansması farklı oluyor. Yazı bağlamında öfke, kullanmasını bilen için besleyici bir kaynağa dönüşebilir. Taş’a rengini veren de içe doğru bağlamak zorunda kalmanın sıkıntısıdır belki... Ben öfkelenmesem, sen

öfkelenmesen, biz öfkelenmesek kim çiğneyecek bunca ısırgan otunu, bunca gazete sayfasını. Âşık Veysel: “Rakı içinde durduğu şıseyi sarhoş etmez; içeni sarhoş eder” der. Üstüne ayakla basılmış sözcüklerden yükselen bir nefret dumanı da olabilir bu öfke... şiddetin görüntüsü de... Kalbimizin, kafamızın karşısında sıkılmış bir yumruk gibi durması; duygularımızın düşüncelerimiz karşısında çaresiz kalmasına benziyor. Kimi zaman öfke, nişyana karşı bir isyan belirtisidir. Balkonlar evin öfkesinin dillenmiş biçimi olmasın sokağa doğru? Sözcükleri uyararak, tahrik etmek için onlara birer canlı gibi davranmak gerekir; bazı canlılara da birer sözcük gibi... Başkasına yük olmasın diye kendi öfkeme yardımcılık ediyorum. Bana kiralık olan ne varsa gösteriyor; otomobiller, kalemler, evler, gelinlikler... kiralık ne varsa gelip sarmalıyor beni. Öfke; mor kadifelere sarılmış demir bir yumruk gibi herkesin cebinde taşıdığı dalgınlık...

DE: Yakın zamanda bir kitabın yayımlandı. Çok şey yazıldı kitabın üzerine. Kitaptan öncesini ve sonrasını nasıl değerlendiriyorsun? Bu gelişmeleri bekliyor muydun?

ŞB: Kitap çıktıktan sonra ben onun bir göstergesi olmaktan öteye gidemem. Keşke beni hiç tanımayan insanlar tarafından kitap üzerine söz açılmış olsaydı; ben de onları tanımış olurdum, sesimin nereye, nasıl düştüğünü öğrenirdim. Kitaplaşmadan önce her şiir

Söyleşen: Doğan Ergül

ayrı bir kitaba açılan bir kapı gibi duruyordu içimde. Kitaplaşınca bütün şiirlerin aslında bir şiirden kopmuş, kaçmış parçalar olduğunu hissettim. Düştüğü yerde kalıyor her şiir... Düşmek için meyveler bile olgunlaşmayı beklerken sözün neresinde bekleyeceğiz?

DE: Şiir üzerine yazdıklarında özellikle 90 sonrası şiire yer açtığın görülüyor. Bu ilgi kendini de o kuşağın içinde görmenden mi kaynaklanıyor? Bu dönem şiirinin sendeki karşılığı nedir?

ŞB: Genç şairlerin güzel bir dizesine rastlamak beni mutlu ediyor. O dizeyi takıp yakama sokaklarda dolaşıyorum,

dünyaya bakıyorum. Gençlerin cesareti, kuşku bakışı bende saklanmış, susmuş şeyleri açığa çıkartıyor. Formüle edilmiş, paketlenmiş bir duyarlılıkları yok genç şairlerin. Belki de bu yüzden her an şaşırtmaya hazır bir ruh hali üzerinden sesleniyorlar. Ben de 90 sonrası yazmaya başlayanlar arasındayım. O kuşakla beraber aynı araçlarla yolculuk ediyoruz, aynı ağacın dallarını eğiyoruz. Ama bizde yolculuk eden şeyler ve içimizi eğan şeyler görüntülerimizi farklılaştırıyor, çeşitlendiriyor. 90 sonrası şiir, durağan olmadığı için kesintiye uğramadan klasik kalıplarla tanımlanacak bir şiir değil. Tanımlara ve alışkanlıklara sataşan bir şiir; parça tesirli, dize rampaları taşıyan bir şiir... Yaşadıklarımıza benziyor: Çelişkiler ve paradokslara yüz veriyor. Kravat takılarak yazılan bir şiir olmadığı için, papyon takanlarca değerlendirilemeyecektir zannındayım.

DE: Yazarken önünde duran yahut arkadan seslenen şairler var mı? Varsa, yazdıklarına yansımalarından bahseder misin?

ŞB: Şu an konuşurken önümde sen duruyorsun. Dil akrabalığım olan, beni ziyarete gelen veya aramızda olmadıkları için benim ziyarete gittiğim yazarlar var tabii. Ben bazı şairlerin fazlasıyla edebiyat ortamına sokulduklarına inanıyorum. Behçet Necatigil bunlardan biri. Hilmi Yavuz, bence Garip şiirinin en yetenezsiz şairi Orhan Veli, şiir üzerine yazdıkları kadar şiiri önem arz etmeyen Özdemir İnce... gere-

ğinden fazla tartışılıyor. Ve şu isimlerin hakkıyla irdelenmediği, okunmadığı kanısındayım: Oktay Rifat, Sabahattin Kudret Aksal, Turgut Uyar, Cahit Zarifoğlu, Ergin Günçe, Emirhan Oğuz, Müslim Çelik, Leyla Şahin, Serdar Koçak...

DE: “Magmada Kış Mevsimi” edebiyat ortamımıza bir serinlik içirdi mi?

ŞB: Serin bakanlar yanında sıcak bakanlar da oldu. Kendi sesinin ayazında kalmak isteyenlere ne verdi bilmiyorum. Kendi içinde katlanmış oturanların önüne sıcak bir ütü gibi düşmüş de olabilir. Yazmak dil denilen mirastan pay almak değil, bu mirası çoğaltmaktır. Başkalarına haddini bildirmek değil, kendimize yer göstermektir. Bir şair yazdıklarıyla, yazmak istediklerinden lekeler taşıyabilir ancak.

DE: Şiir üzerine yazmak kalabalıkta olmayı gerektiriyor; oysa şiir yazmak yalnız olmayı gerektirir. Seni şiire ve düzyazıya getirip götüren raylarda nasıl bir sürtünme var?

ŞB: Tiyatro gibi kalabalıkla gerçekleştirilen bir etkinlik değil şiir... yalnız yazılır, çoğunlukla yalnız okunur. Şiir üzerine yazdıklarım şiire giden yahut şiirden gelen patikalar üzerine dikilmiş yol levhaları gibi okunabilir. Şiir içimizde biriken çalı çırpıyı tutuşturur, bu ateşi söndürmek için düzyazıya haber verir. Düzyazı, bu yangının nasıl çıktığından, nasıl söndürüldüğünden, geride kalanlardan bahseder. Düzyazı şiire sürtünür, şiir kendine...

DE: Şiir dışarıdan soru kabul etmez. Yazıldıktan sonra soru kabul eder. Senin şiir yazarken kendine sorduğun sorular var mı?

ŞB: Şiir bittikten sonra şairine soru soruyor galiba. Bir sonraki şiire giden yollara doğru ipuçları fırlatıyor. Bir soru olarak da yükselebilir her yeni şiir. Yeni bir yerinden tutulmuş her sözcük ağzımıza sorulmuş bir soru değil mi? Her soru soran cümlenin sonuna soru işareti konmayacağını gösterir şiir.

DE: Aşka ve zamana dair neler söylersin?

ŞB: Aşk, söyletir; bize ait değil, biz ona aitiz. Yazdığım ilk metin aşk üzerineydi. Son metin de ölüm üzerine olur herhalde. Herkes ölümüyle son metnini yazar. Dünyada hem araç hem amaç olabilen bir başka şey yok aşk gibi. Bitirken başlar; başlarken bitirir süren şeyleri. Aşk, neye ihtiyacınız varsa onu vermenizi ister, karşılık beklemeden vermenizi, kendinizi dünyaya eklemeyi vermenizi. Zamanı genişletir, duyuları sonuna kadar açar, radyoları kapatır. Bir sigara gibi söndürtür size eski güneşleri... Aşk, ayaklarınızla girdiğiniz yerden kalbinizle çıkartır sizi; mor bir tülbent olur örtülür yaranızın üstüne. Ve aşk, susayan kar gibi yatar bahçenizde yazın. Dudaklarınızla camların arasına giren elinize on yedi dikiş attırır. Şiir, dilin âşık olmasıdır demişliğim bu yüzden.

DE: Yolculukların, İstanbul dışında konakladığın yerler şiir havzana nasıl döküldü?

ŞB: Bu dökülüştü yazdıktan sonra hissediyor insan. Taşranın taş'la ilgisini. Kara gecede kara taş'ın üzerindeki kara karıncayı gören köylüleri... Taşra taşlık bir yol gibi: Sağlam, kararlı, sert... Mardin, Kütahya, Malatya, Kocaeli; yazdıklarım sızan şehirlerden birkaçı. Sesler, türküler, yemekler, sınırtaşları, mayınlar, tren rayları, yüzü dövme kadımlar... Dilin tuzaklarla yüklü olduğunu anlatıyor sanki. Tuzaklar, dikkati arttırır. Böyle oldu galiba. Dağlara doğru süpürülmüş barakalarla, deniz görmemiş yüzler arasında toprağın kokusunu duydum. İnsan sürekli bir yolculuk halinde değil mi? İnsan bazen, hem yol hem yolcu değil mi?

DE: Şiir, yazarken ödünç aldığımız bir şey midir?

ŞB: Hayat gibi mi demek istiyorsun? Taşıyamadığımız ve birilerinde büyümesini istediğimiz bir şey belki. Şiir şairi ödünç alıyor olmasın; şairdir yakalanan şiir değil.

DE: Gündelik ilişkiler noktasında içinde bulunduğunuz edebiyat ortamından bahsetmek ister misin?

ŞB: Beni şairlerle bir araya getiren nedenler onlardan ayrılmama sebep oluyor. Masaların altından birbirinin dizlerini parçalayanlardan tut da olmadığı yerden haber taşıyanlara kadar gereksiz birçok şey

var etrafta. Herkes aklanabilmek için kirlenmek zorunda hissediyor kendini. Dostlukla edebiyat birbirine karıştırılıyor. Gerçek manada dost olanlar edebiyat noktasında birbirini daha acımasızca eleştirebilmeli. Çabuk kırılıyor şairlerimiz, çabuk taraf oluyorlar. Yazdıklarından doğan boşluğu gündelik ilişkilerle, kafa kol muhabbetiyle kapatmak isteyenler maalesef çoğunlukta. Sesin önüne hareket, davranış geçiyor. Kararmış bir samimiyet kol geziyor ortalıkta. Şükür ki, benim yakın menzirimde bulunanlar yukarıda altı çizilenlere pek benzemiyor. Bunları düşündükçe sarhoş olup dünyanın kimler için döndüğüne bakıyorum.

DE: Yazıyla ilk buluştuğun dönemlerde nasıl bir çevrenin içindeydin? Bu çevre, yazı hayatını ne derece etkiledi?

ŞB: Müzikten tiyatroya, felsefeden şiire etrafımda sanatla iç içe olan dostlarım vardı. Başlanmamış dünyalarla tanıştırdılar beni, yazdıklarını paylaştılar, önemsediler... Bu dostlardan bir kısmı kayıp şimdi. Ölenlerin yaşadığı zamanları da taşımalıdır bir yazar. Belki de o yüzden yükümüz ağır. Saatlerimizi yeniden ayarlamamız gerek galiba.

DE: Düzyazıyla uğraşan dostlarıyla ilişkin şairlere oranla farklı bir seyir mi izliyor?

ŞB: Birkaç dostum var. Bunlar arasında hikâye ve roman yazarı Vecdi Çıracıoğlu'nun ayrı bir yeri var. Hem hayata dönük deneyimleri hem de yazıyla buluşma koşulları itibarıyla özel bir örnek. Türk edebiyatı tarihinde yazıyla –biyolojik yaş anlamında– bu derece geç buluşup, kendi varlığını kabul ettirebilmiş örnek sayısı bir elin parmaklarını geçmez. Dinlenmiş bir yazar Çıracıoğlu. Onunla tokalaştıktan sonra parmaklarımı saymak zorunda kalmıyorum. Ama birçok şairle tokalaşırken eldiven giyme gereğini duyuyorum. İçerden yaşamak oldukça zor ve boğucu.

DE: Şiir içerden mi dışardan mı başlar? İçeriye ve dışarıyı açar mısın?

ŞB: İçerisini var eden dışarıdır. İçimizi tasnif ve tanzim eden dışarıdır. Şiir bilgisi anlamında soruyorsan bilgi şiir için yüktür; özgünlüğü hırpalar. Onu belli bir biçime, nizama davet eder. Şairi sivillikten uzaklaştırır. Şiir içeriden başlar, taşar, köpürür; geldiği yerin özelliklerini götürür. Dışarıda bulunmuş bir şiir, beklentilere ve alışkanlıklara yönelir; tanımlanmış bir alan içerisinde akacağından bir yerde tıkanır, kurur ve karşılaştırma tekniği içinde okunmayı bekler. Şiir içeriden başlar, içeriden okunur. Sözcüklerin ilk çıkışı da öyledir. Tıpkı yağmurun çıkışı gibi...

DE: Şairler trende yolculuk etmeyi severler, evlerinden kilim bulundururlar, bir idare lambasına mutlaka

gereksinim duyarlar ve her zaman bir türkü kanar ağızlarında... Folklor neden şiire düşman?

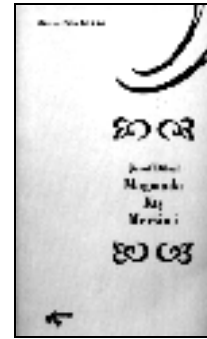
ŞB: Folk, halk demek sanırım. “Bir daha dönmem diye bir not / terekteki bakır maşrapanın yanında” diyor şair. Deyimler, atasözleri, ninniler, maniler birer folklor ögesi değil mi? Savaşacağınız bir şeylerin olması düşmanınız olduğu anlamına mı gelir sadece? Kendinizi var etmek, koruyacağınız şeyleri de düşünmek anlamı taşımaz mı? Folkloru algılama biçimimiz; kalıplar, dizgeler şiire düşman olabilir. Yemek çeşitlerimiz, oyunlarımız, libaslarımız var bu kavramın içinde, tezek kokusu bile var.

DE: Nedir bizi etrafında pervane eden, yaklaştıkça her şeyi yakan, şairlerden önce başlayan bu yalnızlık? Biz şiirin yalnızlığını mı paylaşıyoruz, yoksa ondan yalnızlık mı alıyoruz?

ŞB: Bu söyleşide ayrı ayrı şiirler yazarak çıkacağız galiba. Büyük kavuşma sesleri taşıyan, şiirlerde bile bir yalnızlık kokusu kendini duyurur. Yaşadıklarımıza tanık bularak belki de yalnızlığımızı çoğaltıyoruz. Cahit Sıtkı'yı Cahit Sıtkı yapan, Ahmed Haşim'i, Ahmed Haşim yapan bu yalnızlık değil miydi? Sözcüklerin de yalnız ve kalabalık olanları vardır. Evler gibi. Bazılarından zar sesi gelir sadece, bazılarından nar... Dalgındır sözcükler, dalgın ve yilgın.

DE: “Bana içinden bir dalgınlık tut desem”, şiiri ve hayatı geçmek için yetmez biliyorsun. Şiirle şiirsel olanın hayatın içinde oluşturduğu boşluk doldurulmayı bekliyor. Bu dalgınlığın şiire ait bir boşluk olduğunu da söyleyeyim. Şiirsel olan boşluk kaldırmaz. Söyleşiyi bitirelim istersen...

ŞB: Doğru söylüyorsun. Şiirsel demeyelim de şiir olan boşluk kaldırmaz. Boşluk arayanlar sinemaya gitsin. ■

Şeref Bilsel
Magmada Kış Mevsimi
Papirüs Yayınları

HOŞGELDİN ÖFKE

Zavallı genelev müşterisi, yanışın yapılmasına katılmış
 Ve tahmin etmemiş hiç hilekârlığı, şikâyet etme yürekliliğini gösterebilir miyim?–
 Ya da duyarsız yüreğe katlanmayı,
 Çok uzun sürdü kapıda beklemesi,
 Kışı, ücreti ve kendini küçümsemesi.

Katlanmak mı? Budur sevginin lehçesi,
 Batının deneyimsiz genci, eski dostum,
 Şimdi sürüden ayrılarak paytak yarı canlı
 Döndü köyüne, harap manşonla
 Cop diye şaklayarak, vurulmuş bir kanat gibi.

İzin verin katlanmasına. Ben vermeyeceğim: çarpıtmayacağım düşümü
 Eşitlemek için tuhafliklarla; kazımayacağım, yarım yamalak yapmayacağım lifimi,
 Sinirlerin hassaslığını bozucularla dürtülmesine,
 Kuşkunun kurtlarınca üzülmesine,
 Bağıracağımdaki ve emeğimdaki vurguncularla kiralınmasına karşı.

Tepelerden aşağı indi öfke askere yazmak için
 Beni kesinlikle siyah lekeli kahve renkli soyuna
 Kaplanın ırkına; aşağı indi sonunda
 Göğsümün bir şenlik ateşini yapmak için öfkesi var
 Bir ıslak kibrit ve tüm insanlığın karamsarlığıyla.

Stanley Kunitz
Türkçesi: Nice Damar

la loba

deşilmiş düşlerin arasında
şarkı söyleniyor kemiklere:

kendinden çıkıp evine dönmeyen
yaşlı kurt, yaşlı kadın
nerede
dokunmuş ipeği gecelerin

kime sorsam
kendime mi
hangi gemiydi geçen suları kirletmeden

sızlıyor göğsümün dokuz yarası
çok uzun bu sessizlik
ve gidişi kuşların

kime sorsam
dilimi bağlıyorlar
la loba

Derya Önder

İKİDEN BİRE GİDİŞ GELİŞLER

İki çiçektik bir bahçede,
Hiçbir arıyla gidip gelmedi polenlerimiz,
Yakınlığımızdan!..

Bir yolduk, iki yöne bölünmüş.
Birimiz giderken, birimizin aklı,
Yeni geliyordu başına!..

İki bardak su idik, bir bardağa fazla geldik.
Yarımızı dökmek gelmedi,
İkimizin de aklına!..

İki yıldızdık bir gecede,
Güneş gelince kaybettik,
Birbirimiz!..

İki gözdük bir alın altında,
Ne zaman aynaya baksak,
Birini gördük hep yanımızda,
Ve hiç göz göze gelemedik aynasız!..

İki mermiydik bir tetiğin emrinde,
Parmağın gelişiyile başladı,
Gidişlerimiz!..

11 Haziran 2003

Yusuf Dağıtmaç

İyon Dengesi

Parçacık, hacim ile dürtünün kıyasında
Dört kereden fazla düşerse kararından
Beşinci kere de rahat rahat düşebilir.

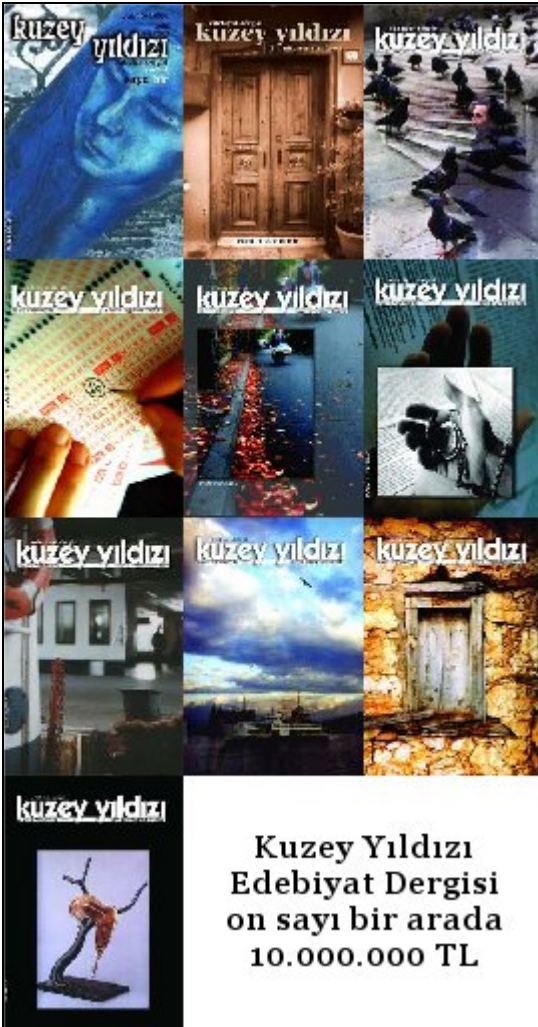
Altıncı kere de düşecektir. Kesin.
N kerenin uzanımında ömür
Kerelerce düşmekten mi ibarettir? Sanki.

Yeter. Sebep bir adım. Dallı budaklı.
Korku ile geri sayım aynı ses.
Son. İsteyerek ölünür. Sonuç.

Baran Esmer

Kuzey Yıldızı

on dergi bir arada

Kuzey Yıldızı
Edebiyat Dergisi
on sayı bir arada
10.000.000 TL

Aşağıdaki hesap numaralarından birine 10.000.000 TL yatırdıktan sonra, PK 200 34711 Kadıköy / İstanbul veya kuzeyyildizi@kuzeyyildizi.com adresine, adres ve telefon bilgilerinizi göndermeniz gerekmektedir. Dergileriniz adres bilgilerinizin elimize ulaştığı günün ertesinde kargo ile gönderilecektir.

Türkiye İş Bankası: 1068-0742548
Posta Çeki Hesabı: 1052829
(Vedat Kamer adına)

Not: Kargo gönderileri Yurtiçi Kargo veya Aras Kargo ile karşı ödemeli olarak yapılmaktadır.

Mephisto Yayınları

Volkan Yaraşır REDDİN GÜCÜ

Bu kitapta "sıradan" insanların hikâyeleri anlatılmaktadır. Che, Martin Luther King, Victor Uara, Gandhi, Mandela, Allende, Sacco ve Vazetti, Rosenberglar, Boby Sads, Una Bomber...

Onlar, itiraz eden, rıza göstermeyenlerdir. Özgürlük rüzgârlarıyla soluk alan içimizden birileridir. Yaşadığımız dünyanın büyük bir zindana çevrilmesine karşı reddin gücünü yaratanlardır.

Onlar insanoğlunun bu sistemle beslenen, kaynaşan ve bütünleşen karanlık yüzünü açığa çıkaran, umudu, aşkı ve tutkuyu yeniden alevlendirenlerdir.

Kitapta anlatılanlar, ötekinin, mülksüzün, kaybedenlerin ve "lanetlilerin" hikâyesidir. Ama aynı zamanda direncin, öfkenin, her şeye rağmen karşı çıkmanın hikâyesidir. Unuttuğumuz heyecanları, artık tatmadığımız duyguları bizlere hatırlatmaktadır.

Kuzey Yıldızı Edebiyat Dergisi'yle birlikte bu kitabı Kadıköy Genç Mephisto Kitabevi'nden %25 indirimli olarak satın alabilirsiniz.

Genç Mephisto Kitabevi
Mukavithane Cad. No: 19
Kadıköy (PTT'nin karşısı)
Tel: 0216 414 35 41

www.mevsimsiz.net

"Mevsimsiz"lerin sanal ortamdaki buluşma adresi: sanat, edebiyat ve tartışma platformu.

YÜZ YALNIZLIK ŞİİRİ

38.

ışık, yanınca karanlığa kaçıştı kelimelerim
dengesiz! yansıdı duvara uzaklaşan günün dumanı
temizlenirken mezbahadaki kan lekeleri
fısıldadılar: var mı daha güzeli? acıdan
sendeleyerek yere düştü camı tıklatışın
eski bir uskumru kafasını sallıyor geceye,
yüzünün içindeydi yanakların. söz veriyorum. itirazlar

39.

gerçek hayattaydık / yolun siyah çölünde
unutamadığın anılar; olmamış şeyler yani
sıkıntı. duymayalım yazgımızdır ömrün sonuna dek yaşamak
hep acemi! bir şair kadar iyi hazırlandım ölüme,
sabahın dişlerini etimde duyunca
anlıyorum beni hiç sevmediğinizi.
bir yürek gibi dalgalanıyordu ipteki çamaşırlar

40.

keder eşlik etti bulutlara duymak için
sabahçı kahvesini. dağıtmış izmaritler şafakta
seyrediyor özlemle can simidini vapurdaki simitçi,
antika bir çingirak kadar sivrilen susku...
şiiirin tehlikeli olduğuna inananlar!
belki bu kurtuluş. biliyorsun (anlatmak
damla damla inceliyor) şakağıma dayalı o sustalı tüfek

41.

her üzerinden geçenden bir parça 'şey' koparıyordu sokak
hassasmış gülümsemenin tanımsız ayarı
çözümü biliyorsun / ikinci yarısı senenin
bitecek. ayrıldık poz vererek görünmez fotoğrafçıya
çıkardım yüzüğümü ve çırılçıplak kaldım üstümdeki giysilerle
paramparça, bir gemi yüzecek yatağında
dün gece huzuru gördüm. mutluluğa benzemiyor

42.

çocukluğumda kullandığım yara, kucakladığın şefkatsiz
o her şeyin üstünde - geçmişi kırmıştı
öyle geçti saati olmanın. yaşanmayanla paylaşılıp
şüpheyi uzaklaştıkça çoğaltır konuşulan
kulak duyma diye kapatılmış sen ne dersin de:
aşk bir balyoz gibi dağıtır kafataslarını
hem zaten bahsettiğim kadar zor değil ölüm.

İkincil ruhla pisuar buluşmaları - 6

Özge Dirik

bazen dur.

jüriye mastürbasyon yaparcasına savunduğun şeyleri savur.

beynini şehvet kemirirken, bacak aranı örümcek ağlarının istila etmesi neyi doyurur?

öfkeyle yaşamayı öğren.

er ya da geç akrep yavrularının meskeni olacak göz çukurların;

“gözüm gözüm, güzel gözüm” diye mırıldanarak şakalaşacaklar içinde, o saydam yargıçlar eriyince.

bazen dur.

acının huyunu bezen.

bir düş ezberle kendine.

her değerlendirdiğin fırsat bir içimlik satışıdır içinin.

hem düşün;

gördüğü ilk vapura aşkını yamayan yunus, ne yaman bir yunus olur ki, zaten herkesçe bilinir; sözlükte anadan sonra yar gelir, çokça sayfa geçilmiştir ki, geriye dönüş ne mümkündür...

söylemeli miyim bilmem, ama

bazen durma.

tren hangi hızla yaklaşırsa yaklaşsın, raylarda güle oynaya ağlayan çocuğu –ki o çocuk hayalin bile olsa– kurtarmaya çalış. Bunu göze alamamıştı annem benim.

O an birden büyüdüm, kilometrelerce ıradım.

Ardımdan dünyanın tüm raylarına adım boyu gözyaşı döktü.

Hayali olan çocuğu değil, tren idi çünkü. ■

SUDAN ESKİZ

Çağla Cömert

Suya inelim. Ardımdan gel. Bir zamanlar toprağa düşmüş olan gölgen sarmalasin beni, sesin gibi karanlık, saydam, öldüresiye zarif. Suya inelim. Yaşamı özüne kavuşturmak adına. Bağlarımızı koparmak, olası yitişin soluk kesen hızını duyumsamak, bilincimizi ölümsüzlük yanılığsından kurtarmak, giden ne ise onu içimize çekmek adına.

Suya inelim. Ardımdan gel. Varlığını hissetmeme izin ver, bedenimi baştan aşağı titreten buz gibi suda, halhalıma takılan yosunlarda, ayaklarımı kesen kırık istiridye kabuklarında, ağırlığımla göçen kadifemsi kum tabakasında... Son hoşçakalım değil bu.

Aşınmış deri montun, tıraşsız yüzün, sıska bedeninin seni düşünüyorum. Birazdan şarkın başlayacak. Gitarının teli mi kopmuş, Şıngı Parkı'ndan henüz dönmüşsün, kafan dumanlı... Bir cadı lanetlemiş seni, belki de kut-samış...

Zengin bir banliyöde büyümüşsün, konfordan tiksini-mişsin. Babanı bulma umuduyla peşine düşen hippiler-den usanmışsın. Kimsenin izinden gitmemişsin. Sakar, hantal, çirkin duyumsamışsın kendini. Abuk sabuk kız dergileri boy boy resimlerini basmış, rekabet için bay-mış... Toprağı hor görmüş insanlar, dinler sevişmeyi ayıplamış. Huzurun kaçmış... Arıza bir tip diyorlar sana. Yine de şarkın başlayacak.

Vatanın olan sahnede bir meleğe dönüşüyorsun. Trans halindesin. Saçtığı armoni allak bullak ediyor seni izleyenleri. Ses tellerini titreştiren soluğun mistik bir dünyaya taşıyor onları, geri döndüklerinde yürekleri oranın özlemiyle titreyecek. Kanlarının çekildiğini his-sediyorlar, boşalıp nehrin sularına karıştığını. Korku-yorlar. Yaşam nasıl korkutuyorsa bizi sen de öyle. Seni seviyorum ama sevmeye korkuyorum.

Kimse senin kadar vermedi kendinden, veremedi. Sınırsızlık öldürdü seni diyorlar; tutkunun olduğu yer-de sınır var mıdır ki... Tek düşmanın kendindir.

Suya inelim. Ardımdan gel. Ay ışığı masallaştırdığında bedenimi, gözlerimin yerini imgelemim aldığında, tarif edilmez bir zevkle kendimden geçtiğimde, sessizlik çalırken yanımda ol. İşte, geliyor... Film şeridi akma-ya başlıyor. İçim sıkışıyor, başımın devleştiğini duyum-suyorum. Geçici yan etkiler bunlar. Gölgene tutun-dum, kayıyorum...

Prese dönüşür umuduyla öptüğüm kurbağalarla sarıldım. Belki de prenstiler, ben göremedim. Bataklik beni yutarken etrafımda vıraklıyorlar. Yalvarırcasına bakıyo-rum her birine, yardım çığılı gözlerimin her kıvılcımı. Görmüyor musunuz, işkence çekiyorum, vıcık vıcığım. Kanatlı beyaz atı dizginleyemedim, kaçırdım elimden. Sihirbaz bir prens yok mu aranızda... Bakın, çıplaklığını

sergileyen bağımlı kız pencereden uzatmış dazlak başı-nı; kurumuş çiçekleri suluyor travestiler sokağında. Bir şair kendini yineliyor, yaratıcılığının sınırlarına dayanılı çok olmuş. Kışın çocuğu köklerimin yattığı sıcak iklim-li adayı düşünüyor, yutkunuyor. Ortası delik bakır bir para iğneli delik kalbimin üstünde; kan sızdırıyorum. Dumanlı kafamda sincaplar daldan dala atlıyorlar. Gülmek adına gülüyorum. Bir yabancı adını unutmamı istiyor. Bacaklarıyla bira fıçısı çeviriyor bir kadın. Fırfır-lı eteği dolgun kalçalarını açıkta bırakıyor. Kadın kan ter içinde, dişini sıkıyor; fıçı düşmemeli. Sırf biz eğle-nelim diye. İnadına eğlenmiyorum, direniyorum ona. Haz içgüdümü sevmiyorum. Fazlasıyla düşünüyorum, yapmamam gerekenleri yapıyorum, fazlasıyla içiyo-rum... İçmek bana seni geri getiriyor. Dinle beni, net göremiyorum, yaklaşan o mu yoksa deliriyor muyum... Nakaratı söylemeye varmıyor dilim.

Öyle gerçektir ki; eskici tezgâhına düşmüş Külkedisi'nin kristal ayakkabısını gördüğümde... Öyle gerçektir ki; Noel Baba, karalara bürünmüş, sahilde yürümektey-ken. Öyle gerçektir ki karganın koynunda çiçek çocuk-larının öyküsünü dinlerken. Siz hiç alınının ortasından kan fışkıran bir kadın gördünüz mü, kurbağalar... Neon ışıklarının altında tanıdık bir yüze rastlayıp yüreğiniz kabardı mı... Onun bebeğini öldürdünüz mü, mor boncuklarla değiş tokuş ettiniz mi şiirini... Yaralandı mı özsaygınız şişmiş, kızark gözleri ifadesizce size baktı-ğında... Peki hiç çözemediğiniz bir dilde mektup aldı-nız mı... Ayrıntılar gizemli işaretlere dönüştü mü sizde de, ölümün kıyasına sürüklediler mi sizi... Abartmayı sevdiniz mi... Melankolinin saçmalığını yaşayıp kendi-nizden tiksindiniz mi... Çekik gözlü bir denizciyle bu-lutlar arasında seviştiniz mi... Yumuşak dokunuşları morartılara alışkın kalbinizi acıttı mı... Güneşin çiğ yeşili bir soda şişesinde yaptığı ışık oyunlarını saatlerce izleyip sonunda huzur buldunuz mu... Rüzgârlı kum-salda sere serpe uzanmışken tepenizden geçen bir helikopter güldürdü mü sizi... Kurguladığınız ölüm biçimleri bir fetişist gibi heyecanlandırdı mı sizi... Emin olun hiçbir seçim rasgele olmadı.

Koca koca botlar, salaş palyaço pantolonuyla ölüme gittin. Fareler cirit atıyordu cesedinin kıyıya vurduğu yerde... Başımı suyun içinden çıkarıyorum. Nefes nefeseyim. Saçlarım karışmış, yüzüme dolanmış. To-parlıyorum onları. Kıyıya doğru yüzmekteyim, eskizim beynime kazılı. Gölgeni suya teslim ediyorum, bir baş-ka sefere dek. ■

Hikâyendir

I

Az sonra temizleyip ellerini tarihten
At ve balık sırtında üç deniz geçecek
Aşağısı kurtarmaz, Valhalla'ya gidecek

Sergilendiği kafeste ölen son Tazmanyalı
Asla sahip olamadığı bir yurdu arayan Türk o
Diyardan diyara sürülmüş Musa'dan yadigâr ayakları

Gözleri Kafdağı'nın ardında
Kovulsa da yurdundan hiç gitmemiş Kürt o
Kolu çapraz kesilmiş İnka prensi dolaşüyor kanında

Ve bir İskoçyalı o, tahtından düşmüş
Kardeşleri kavmini kılıçtan geçirenlerle bir
Şimdi zeytin karası gözlü çocukları öldürmektedir

—fıslıtyla:
ilerleme denen bu çağ yeni değil
Havva'dan beri devam etmekte masal
hesapla ki gelecek için bir avuç toprakta
kaç kova gözyaşı var, kaç damla merhamet?

II

Bariş çubuğu gösterip ateş suyu dayamışlardı boğazına
Çiçekli battaniyelerle öldürüldüğü de görülmüştü:
Kanun faslında kanunsuzun evine gömülmüştü

Boğazında altın zincirle dilsizdir Babil sokaklarında
Kakao yağına batmış, kauçuk kesmiş köledir o
Bir vakit çalıştırıldı alkol tokluğuna

Dokuz yaşındaydı İngiltere denen kömür ocağına indiğinde
Altın Afrika'nın elmas madenlerinde topuğu kesildi
İğdiş edildi erkekliği gibi özgürlüğü de

Ama yanmaktadır hâlâ Kawa'yla, Promete'yle, Enkidu'yla
Soylu Çerkez ateşi, Nartlardan Şeyh Şamil'e geçen
Çünkü kırılma da kınında direnmektedir Çeçen

—fıslıtyla:
ateş çalınmıştır madem
madem geri dönüş yok, yedik elmayı
Olimpos yetmez cenneti de fethedeceğiz
kurtlu çıktı o elma, Kızılelma'ya gideceğiz

III

Düşün ki tarih yok, gelecek yok, geçmiş yok, yok gidecek bir yol, kimsecikler yok
Açılacak kilit kalmamış, sırlar çözülmüş, baş başasınız bir sen bir de şu dünya
Sıklmış yumruklarını aç şimdi, kiltsiz bir anahtar veriyorum sana

Üstünde gökyüzüne asılmış bir ay, ağzında güneş tozu, toprak ayaklarının altında
Adrese teslim zarflanmış bir tohum gibi özsuyn yüreğinde bükülmüş
Yıldızlar senin yörüngende, evren devrediyor kan dolaşımında

İlk kez doğrulduğun anı düşün, toprağa ilk ayak bastığın günü, sıcaklığı hatırla
Sudan kurtulmuş başını ilk kez göğe kaldırışını, güneşi görüşünü
Yürüyüp gidebilme özgürlüğünü, titrek bacaklarınla

Korkunu hatırla ve açlığını, kardeş kanına bulanmış elini gören güneşi hatırla
Yeşil tadından sonra seni ateş gibi yakarı, ağzına ilk kez kanın değişimini
İşıltısını hatırla, elini bir baltanın keskin tarafına ilk kez sürüşünü

—fısıltıyla
azdıık önce ve yedikçe çoğaldık birbirimizi
evreni şaşkırtacağımız ta o zamandan belliydi
güneşe bakarken gözümüzü kısıtımız bundandır
döktüğümüz kanı, o ilk utancı hangi deniz yıkar şimdi?

IV

Sözleri unutulmuş bir şarkıdır şimdi bu dünya
Kaç dil kaldı geriye o kuleden yeryüzüne dağılan
Babalar tatile gitti Bering Boğazı'na ve geri dönen olmadı o yolculuktan

İşte her gün yeniden diriliyor kölenin attığı tohum
Oysa mumyalandı da can vermedi bir kurtçuğa olsun
Kaç bahar geçti üzerinden ama bak yeniden doğmadı firavun

Ceset kokulu toplama kamplarından uzanan zinciri Nazilerin
Arabi rengiyle bir daha canlanıp Auschwitz'i bağlasa da Filistin'e
Hep toprak altında kalır kanla kurulmuş ihtişam ve elbiseleri prenslerin

Mademki hep yıkılır tiranlar, en olmaz işleri olur eder tarih
Mademki kokmaktadır hâlâ bu toprak ter ve tarçın ve acı ve yara
Atalarından kalan imzayı tükür at ağzından, hazır ol başka bir yolculuğa

—fısıltıyla
sen misin o, evren mi arkanda duran
dar değil ki o kadar, geçersin o kapıdan
anahtarı at, kapıyı açık bırak, sesini ışıkla
arkana bakmadan git, yarım kalsın maceran

Söyleşi: Kadir Aydemir DİKENLER'İN SARAYI'NDA GEZERKEN

Söyleşen: M.Met Altun

Kadir Aydemir'in 2002 yılında yayımlanan ve oldukça ses getiren ilk şiir kitabı *Sessizliğin Bekçisi*'nden sonra bugünlerde *Dikenler Sarayı* adlı yeni şiir kitabı yayımlandı. Şairle yeni kitabı ve şiirinin görünen-görünmeyen yüzü hakkında kısaca konuşup, şiirinin poetik bilinçaltına inmeye çalıştık...

M.Met Altun: “Dikenler Sarayı” adlı kitabınız, kitaplaşmadan önce İsviçre Hastanesi'nin organizasyonunda seçkin bir jürinin de beğenisiyle şiir birincilik ödülü aldı. Sizi tebrik ediyor ve eklemek istiyoruz; ödül sizin için ne ifade ediyor, ödülün sizin şiir serüveninizdeki etkilerinden bahsedebilir misiniz?

Kadir Aydemir: Teşekkür ederim... Ödülün benim şiir serüvenimde belirgin ve önemli bir yeri yok. Hiç olmadı. Ödül sadece “*Dikenler Sarayı*”nın kitaplaşmasına yardım eden bir araç oldu diyebilirim. İlk kez bir şiir organizasyonuna katıldım ve bir şiir armağanı aldım. Bu, benim için gerçekten de bir “şiir yarışması ödülü” değil, bir “şiir armağanı”. Genç şairlerin kitaplarını yayımlama sorunlarını en iyi yine kendileri bilirler, siz de bir şairsiniz ve bunun farkındasınızdır sanırım. Dosyanız bir şekilde kitaplaşmalıdır, artık zamanın geldiğini, o şiirlerden kurtulmak gerektiğini düşünürsünüz. Bu durum benim için de rahatsızlık veren bir hal aldığında, dosyayı hazırlayıp, son hafta yarışmaya katılma kararı aldım.

MA: “Dikenler Sarayı”, haiku denemelerinden oluşan “Sessizliğin Bekçisi” adlı ilk şiir kitabınızdan önemli ölçüde farklılaşmış. Son şiirlerin yaşama daha girişik ve somuta dokunan bir yanı var. Ölümün ve iç hesaplaşmanın derin izleri var. Bu belirgin farklılaşmanın, sizin için çok özel değilse, kaynağını (okurunuzu da rahatlatmak için) açıklayabilir misiniz? Ya da bu duygunun tutunduğu tek bir kaynak var mı? Çünkü konsept olarak bütünlüklü bir çalışma var elimizde.

KA: Bu kitaptaki şiirler zaman içinde kendi kendilerine bir araya geldiler. Her kitabın bir yazgısı olduğuna inanıyorum... Geriye dönüp baktığımda ben de bazen düşünüyorum tüm dizeleri, tek tek şiirleri... Beynimde dönüp duruyor her imge. İlk kitapta arı bir şiir diliyle haikularımı bir araya getirmiştım, ikinci kitap bir anlamda ilk kitabın açtığı yoldan çıkı-

şını yaptı. İki kitap da birbirinden dil, anlatım ve imge yapısı olarak belirgin şekillerde ayrılmakta ben- ce. Farklılaşmanın kaynağı ortada aslında: İki ayrı dünya, iki ayrı acı. İlk kitapta doğanın sesini dinlerken ikinci kitap ölümün ve kapkara bir hayatın, aşkı arayışın haritası oldu benim için.

Fakat ilk kitapta doğanın sesi derken, o sesin çağrışım gücünü kullanarak farklı bir mesaj iletmek, kapkara bir şiir ortamında, temiz ve net bir dili yakalamaktı amacım.

Şiirlerimde otobiyografik göndermelere ve benzeri çeşitli izlere rastlamanız mümkün. Tek bir kaynağa asla yaslanamazdım şiir yazarken. “Hayat” desek, tek bir şey midir ki, “ölüm” desek ya da “aşk”? Hepsini toplumsal bir deprem gibi...

MA: “Dikenler Sarayı” yalnız ifadede değil, kurgusal bütünlüğüyle ve zengin imge dünyasıyla da farklı bir şiirin ön adımlarına işaret ediyor. Buradan hareketle şiir-birey ve birey-algı ilişkisi bağlamında söyleyebileceklerinizin önemli olabileceğini düşünüyoruz. Çünkü bu yanıt, aynı zamanda sizin poetik olarak tarafında yer aldığınız dünyanın rengini de içerir diye düşünüyoruz. Neler söylemek istersiniz?

KA: Bir şiir kitabı oluşturmak gerçekten de zor ve zahmetli bir şeymiş. Sadece şiir yazıp art arda sıralamakla olmuyormuş meğer. Bunu zaman öğretti bana. Şiirin bireyi yakalaması noktasında şiirlerimle barıştım. Evrendeki yalnız insanın acılarını ben de çekiyorum, şiirlerimin insandan uzaklaşması benim

için negatif bir durum olurdu tabii ki. Ben insanım ve bu hayatla bir problemim var diyen şairin, yaşama karşı şiiriyle bir kalkan oluşturması gerektiği inancındayım. Algılarımla, haikular yazarken de, “*Dikenler Sarayı*”ndaki şiirleri oluştururken de bir birey olarak kendime ve diğer insanlara yabancılaşmadım, yabancılaşmak da istemem. Şiir insana yakınlaşmalı gerektiğinde, gücünü yaşamdan almalı... Yaşamınızı kaplayan sözcükler şiirinizin de üstünü örter diye düşünüyorum.

MA: Kadir Aydemir, şiiri oluştururken nelerin kontrol altında tutulması gerektiğini düşünüyor, neden?

KA: Şiir yazarken durur ve evreni düşünürüm. Zayıf dizeleri, herkesin yazdığı türde çağrışımları elerim genelde. Şiiri bazen parça parça yazar, bazen blok halinde oluşturup nadasa bırakırım. Fakat çok da düzenli değilimdir bu konularda. Bazen aylarca hiçbir dize yazmam, bazen her gün notlar tutasım gelir. Sözcük ekonomisini seven birisiyim, yalın söz ama yoğun anlam peşindeyim belki. Bir şiirde sözcükler kontrol altında olmalı bence; kullandığınız sözcüğün tüm anlamlarını ve görünmeyen yüzünü kolağan etmelisiniz. Sözcükler upuzun ağaç dalları gibidir biraz, gölgeleri kendilerinden uzundur. Sözcük seçimleri dışında dize yapısının da şiirde büyük önem taşıdığı kanısındayım. Ben klasik şiir formatlarına bağlı olarak şiirler yazmıyorum. Birer, üçer ya da beşer dizelik bölümlerden oluşan şiirlerimin yanında öyküleme tekniğiyle yazılmış kimi uzun şiirlerim de var. Şiirde ruh size ait olmalı, gerisi teknik birkaç çalışma gerektiriyor, ama şunu belirtmeliyim ki ruhu teknik çalışmalarla da yakalayamazsınız!...

MA: Bireysel yabancılaşmanın ve kültürel çürümenin son yıllarda toplumsal duyarlılık üzerindeki etkileri açık. Bu noktadan bakıldığında, sanatçı kişiliğin giderek çeşitlenen sancılarla yüzleştiği varsayılabilir. Ancak bu sancıların bireye, dolayısıyla sanatçıya daha derin acılarla dönmesini doğayla dostluk kurarak çözümlenmeye çalışıyorsunuz. Örneğin, “Ne kadar güzelsiniz/ dedim/ mısır püskülüne.” (s. 39) diyorsunuz. Bu arayış, yalnızlaşmanın bir ifadesi olarak anlaşılabilir mi?

KA: Bir yönüyle evet. Şiir nesnel imparatorluğu olsa da, şair onları birbirine kaynaştıran, en basit görüntülerden bile bir anlam yaratan simyacıdır bana göre. Doğadaki işaretleri ve sesleri izleyerek şiire varmak benim için çok önemli bir yöntem. İnsanoğlu da doğanın bir parçası değil midir? Evet, bir parçasıdır ve tek başınadır. Solucanlar kadar yalnızız, ölü bir kedi kadar yalnız. Ama bu yalnızlığı dile geti-

rirken kullandığım sözcüklerde bir gariplik sezmiyorum değilim; “mısır püskülü” belki de bir kadının saçlarıdır, “bir bulut gagası” ölümün ta kendisidir belki de?... Yüklediğim anlamın dışında bir şeyler var; bana çarpan sözcükleri diğer sözcüklerin keskin yanlarıyla tanıştırmaktır yazdığım şiirin bir başka amacı...

MA: Yeni çalışmalarınız ve projeleriniz var mı? Varsa neler yapmayı düşünüyorsunuz?

KA: Şu an *Dikenler Sarayı* benim için çok taze bir kitap. Bir şok yaşıyorum bugünlerde. Bir aşk şiirleri dosyası hazırlığındayım ilerisi için, hep hayalimdir böylesi bir kitabımın olması. Çok fazla şiir yazmasam da dinlendirerek ve üzerlerinde fazlaca düşünerek biriktiriyorum aşk şiirlerimi. Onun dışında haikular yazıyorum az da olsa. İnternetteki web sitem www.yitikulke.com ile ilgileniyorum, orada da ciddi bir potansiyel var. Şiir dergim *Başka*'yı 11. sayısıyla yayımladım bir süre önce, belki de son sayısı oldu, kim bilir... Tüm bunların dışında kitap tanıtım-eleştiri yazılarıma ve çeşitli yazarlarla röportajlar yapmaya devam etmeyi planlıyorum. ■

Dikenler Sarayı, Kadir Aydemir, Şiir, Eti Yayıncılık, Kasım 2003, 69 Sayfa

Kardeşimin Babası

kucağımda bir kutu
avuçlarımda bir yaşam
maaş bordroları...
faturalar...
fotoğraflar...
birkaç kitap...
kendi tanıklığıyla kendini
haklı çıkaran bir hayat
içime çocukken diktiğim
büyümesine solan bu yüz
yıllardır bana bakan;
kör olduğum an'a düşman
ağırlığınca bir çırpıda geçiveren zaman,
şimdi nereye koysam “doldur” diyor.
baba'm öldü; yıllardır saklandığım
herkesin bir babası olması gerektiğinden öldü benim baba'm.

ben küçük büyümüşüm
başka bir şehrin kuytusuna uzandığımda baba'm.
tuttu onu elinden şehir;
baba'm kendi ellerinde kaldı.
hiç evlenmedi şehirle;
hiç çocuk vermedi ona baba'm.
sildi hüznün gözyaşlarını
bize duyduğu sevgiden ve hırçınlıktan.

yalnızlığa söz vermişti biz daha dört kişiyken.
iki şehir arasında kaldı, büyüdü yeminler.
belki bir araya gelseler yakınlaşırdı sözcükler.
bir araya

gel-se

idi

(k.)

duvarlardı baba'm ellerini
geceye duyduğu minnetten.
kızdım bana gecikmesine;
kızdım çocuk uykumu bölmesine.
sevgilerimiz el sıkışamadı hiçbir zaman.
sorardı dilsiz çocuk, sünerken gece güne
–ne zaman uyanacağız çay kokan bir sabaha?
her gece söz verdi baba'm yarınlara
bizim sabahlarımız hiç çay kokmadı.

her gecikişinde yanlış yol'a sayar-dökerdi baba'm.
oysa sürüklendiğimiz yolculuklarda,
şoförüydü kendi yol hikâyesinin
baba'm beni hiç göremedi
şansına küfretmekten.

beni mi severdi, beni sevmeyi mi;
bilemedim.
kardeşimle konuşurdu haftada bir
uzak bir şehirden.
kardeşimin babası mıydı
babalığına çocukluk mu ederdı kardeşim;
bilemedim.
bir gereklilik olduğunda sevgi “duymak” boşa damlar.
susar uyku aralarına sıkışmış
öznesi olduğun sorular.

baba'm öldü; ağladım gözlerimden.
bir baba'm olması gerektiğinden ağladım.
şimdi bu eksik hüznün
dilimdeki arsız acıyı ikna eder.
neydi bu yokluğun dibine yıllardır ışık tutan
nasıl çoğaldı bu irinli
iki kişilik yalnızlık
baba, çocuk ve mutluluksa anlatılan
şeker;
çocuğa
ver-il-diğinde
şeker.

Oylun Pirolli

Şizofren Öyküler - 3

Bülent Kurt

Yağmur yağıyordu hava sıcaktı, hatta güneşin tüm kavurganlığı üzerindeydi o gün. Bir yandansa delice yağmur yağıyor, bir yandan kar yağıyor, bir yanda fırtına var ve bir tarafta ise güneş tüm sıcaklığı ile kavuruyordu. İnsanlar büyük bir şaşkınlık içerisindeydi. Üşüyorlar mıydı yoksa yanyıyorlar mıydı anlayamıyorlardı. Şu anda fırtına, kar, yağmur birleşmiş ve güneşle kavga ediyorlardı fakat hiçbiri güneş üzerinde galip gelemiyordu. Güneş kar tanelerini hemen buharlaştırıyor yağmur tanelerini yere düşürdükten bir müddet sonra tekrar geri çekiyordu. Fırtına ile baş etmesi çok zordu fakat bu güneşti onu da başarabiliyordu.

Yeryüzünde ise bir adam bu durumu hiç önemsemiyordu. O sürekli saatine bakıyor ve gelmesini beklediği insanı bekliyordu. Aslında gelecek olanın da bir insan olup olmadığı konusunda şüpheleri vardı ama en azından o öyle umuyordu. Ummak, beklentinin değişik komik bir söyleniş biçimi... Aynı zamanlarda belki bir başkası ise başka yerde gene beklediği insanın ya da ne olduğunu bilemediği bir şeyin gelmesini bekliyordu. İlk adamımıza geri dönelim. Uzun boylu, zayıf ve bir uzaylı gibi duran birisiydi. Adının Heralli olduğunu düşünebileceğiniz bu insanın matematikle ilgisi olduğu alnında yazan rakamlardan belliydi. Bu adam uzun yıllar önce yelkovan saat bir'in üzerinde dururken ve akrep saatler üzerinde henüz yokken bir gemi yolculuğu yapmıştı. Okyanus aşan bu gemi yolculuğu sırasında okyanusa düşmüş ve oracıkta bir ufak japonbalığı bu adamı yutmuştu, hani kırmızı ve turuncu olanlardan bir tanesi. Günler aylar yıllar geçmiş ve sonunda bir gün balık ölüp bir ıssız adanın sahiline vurmuştu. Balık sıcaktan ve diğer organizmaların da etkisiyle çürüyünce bu adanın Heralli olduğunu düşündüğümüz matematikçi tekrar gün ışığı görmüş ve ıssız adada yaklaşık olarak yelkovan saat üçü gösterene kadar tek başına yaşam mücadelesi vermiş ve bu süre zarfında kendine değişik işler yaratmış ve vaktini böyle geçirmişti. Sonra gene yelkovan üçü gösterince oradan geçmekte olan bir okyanus kuşu albatros bu adamı yanına alıp en yakın medeniyet

olan yere götürmüştü. Heralli bu albatrosu ikna etmek için hiç uğraşmamıştı, sadece ona bir tutam hırs vermişti. Medeniyetle tekrar yüzleşince Heralli uzun zamandır mahrum kaldığı insanoğlunun ya da diğer isimleri varsa ve her neyse onlarla muhabbete dalmış ve konuşmayı henüz unutmadığını fark etmişti. Kendine kalacak bir yer bulmuş ve orda yelkovan sekize gelene kadar hayatını devam ettirmişti. Bu süre zarfında maddenin eğer ışık hızına ulaşırsa kütlelerinin sonsuz olacağına belirgin saplantılarda bulunmuş ve eğer mümkünse sonsuz kütleli bir maddenin nasıl var olabileceğini düşünmüş durmuş ve sonunda bulamamıştı ve bu başarısızlıkla tamamen kapanık olarak yaşadığı dünyaya geri dönmüş, hemen ilk iş olarak bir matbaa dükkânı açmıştı. Bir gün matbaada bir müşterisinin işini yaparken sol baş parmağını kaybetmiş olmasının nedeni de budur. Elbiselerini hiç değiştirmemişti çünkü onun görünüşü değil içindeki ruhunda gerçek elbiseleri vardı. Bunu anlayan insan yoktu fakat o kendine yetme ve kendini kendine ispatlamak amacı içerisindeydi. Takıntıları ve saplantıları da vardı. "a" harflerini "i" harfi olarak okumak onun en büyük takıntısıydı. Başka hoşuna giden şeyler de vardı. Mesela bal yerken bıçağına balı alırken yaptığı yörüngesel dönmeyle balı bıçağına almayı, anahtarları yuvarlak anahtarlıklara bin bir güçlkle geçirdikten sonra yaptığı o kolay basit dönme hareketini ve elektrik süpürgesi ile halıları temizlerken birtakım parçaların kırıntılarını elektrik süpürgesinin borusundan geçerken çıkarttığı tıktı tıktı sesi çok severdi. Bunlar hep hayatın en ayrıntılı sevecen detaylarıydı, ama gerçekten çok güzel detaylardı. Yağmura sorduğu zamanlar vardı matematik sorularını ve onlar da yapamıyorlardı genellikle o zor matematik sorularını.

Şimdi ise hayatından çok zaman geride kalmış yelkovan on ikiye yaklaşıyordu, ve tam on ikide birisi ile bir nesne ile buluşmak için anlaşmışlardı. Yelkovan yavaş ilerliyordu, insanlar yavaş geçiyorlardı, sümüklüböcek ise çok hızlı bir şekilde gidiyordu. Fırtına, kar, yağmur güneşle savaşımaya devam ediyorlardı. Güneş hâlâ

yenilmemişti. İnsanlar güneşin tarafında savaşa katılmaya karar verdiklerinde ise fırtına, kar, yağmur savaşı bırakma kararı aldılar. Ve güneşe teslim olup tekrar geldikleri güneşe geri gittiler.

Bu sırada yelkovan tam on ikiye geldiğinde Heralli'nin beklediği geldi. Gelen bir akrepti, zaman devirleri iyice anlaşılmaya başlamıştı. Ya Heralli işin, hayatın sırrını çözmüştü, ve artık kendisi bir uçurumda bir dağ yaratmıştı... Belki çalışmaları sonuç vermiş ve başarılı olmuştu. Belkiler devam ederken akrep yerini almak için yelkovanın yanına gitti ve tam üzerinde durdu... Ve her ikisi de aynı anda tekrar yolculuğa başladılar. Sonsuza kadar sürmek üzere... Her şey bittikten sonra bile devam etmek üzere...

Heralli gülümsedi, kendini kendine ispatlamıştı ve onun bütün idealiydi... Yaşadıklarını düşündü; okyanus macerasını, ıssız adayı, japonbalığını, albatrosu... Sonra sırtını insanlığa dönüp giderken içinden belki de anlamsızca da olsa aklından şu düşünceler geçti: "Yıldızlar genelde çok uzaktadırlar, gezegenlerse onlara göre çok yakındırlar. Fakat bazen yıldızlar gezegenlerden çok daha parlak olurlar bunun nedeni ışığının çok olması mıydı, yoksa aslında çok uzak, çok imkânsız dediğimiz şeylerin bize normal görünenden daha yakın olması mıydı? Maddenin hiçbir zaman sonsuz kütleyle, imkânsız bir duruma ulaşmasına gerek yoktu. O uzaktaki ama yakın olan gördüklerine düşüncelerine elini uzat değersin zaten..."

Ve albatros o sırada havada geniş bir daire çizip yükseldi...

20 Mart 2002 ■

48 saat

içimin günlerine

dün ve yarın ama bugün yok

sonsuz bir karanlık geçti önümden
yağmacı gündüz
saldırgan gece

sessizlik ve uzaklık
kış bulutları taşıyor aklının yarasına
zamana karşı eskiyor sözcükler

dudaklarımda yırtılan dilin için
hamal arıyorum dizelere

acıya başlanmalı bir yerden
nasıl olsa
borç taşıyoruz yalnızlıklara

ruhum isyana üzgün

açık bırakılmışsa ölüdür zaman

mevsimi biten dalar rüyalara
öylesine uzun öylesine başlangıç
boş uykular için eskitmeliyim yaralarımı
kuma sokmalıyım sesimi
eksilmeliyim
ama bugün yok

ama
sonra başka türlü unutacağım seni

Salih Aydemir

Soruşturma: Kafanızdaki dergiciliği işlevleriyle birlikte nasıl tanımlıyorsunuz? Bu bağlamda Kuzey Yıldızı Edebiyat Dergisi'ni nasıl değerlendirirsiniz?

Cem Uzungüneş:

Edebiyat, bize, var olmayan, gerçek hayatta karşılığı olmayan bir dünya sunamayacağı için, ütopyaların bile gerçek hayata göndermeleri (ayan beyan) olan alternatif hayat biçimleri önerdiklerini düşünürsek, bir edebiyat dergisinde hedeflenecek (açık seçik) bir tavır olmalı. O tavır da, hayata dönük olmak. Hayata ilişkin bir derdi, tasası olmak.

Bir edebiyat dergisinin okuyucuyla karşılıklı (hayali) bir anlaşma imzaladığını varsaymalıyız. Bu anlaşmaya göre, (üç maddeyle sınırlayalım) 1. Kötü ürünler anlayışla karşılanmamalı. 2. Vasat ürünlerin derginin prestijini sarsacağı baştan kabul edilmeli. 3. İyi ürünler (görmezlikten gelinmemeli) ses getirecekse getirir zaten... Edebiyat tarihinin kararına saygılı olacağımıza göre. Bir dergi, seçkinci (elitist) olmasın elbet. Ama seçici olsun.

Ancak, buna ulaşmak için, hiç duyulmamış imzalar didik didik okunmalı, sayfalarda cesaretle yer verilmelidir. Yayın kurulu tarafından ürününün kötü olduğuna karar verilmişse, sadece genç ve tanınmamış kalemlere değil, adını duyurmuş kalemlere de, tartışma zemini açık tutularak, *gerekeçeli* "red" cevabı yazılmalıdır. Cesaretle.

Türkiye'deki edebiyat dergilerinde, yaşayan ya da merhum olmuş birkaç dergi dışında, görebildiğim eksiklik, budur, cesaret.

Var olan dergilerimizde, ateşli kuramsal tartışmalar pek yok. Monologlar var. Ayrıca, kişiselleştirilmeyen, nitelikli polemikler görmek isterdim.

Çok satsın kaygısıyla yapılan birtakım civıklıkları, dedikodu köşelerini, magazinleşmeleri filan, belli bir düzey tutturulmuşsa, anlayışla karşılıyorum. Ama keşke bunlara gerek duyulmasa!

Her dergi uzun ömürlü olmayı hedefler zaten, ama intiharını da cebinde taşımali.

Kuzey Yıldızı dergisini, yukarıda sözünü ettiğim cesaretle sahip bir dergi olarak görüyorum. Yazarların bir araya gelip toplantılar, tartışmalar düzenlemesi, örneğin, başka dergilere de örnek oluşturmali.

Kemal Gündüzalp / AH, BİR DERGİM OLSA!:

Dergi olayı'nı düşündükçe, çok garip ama aklımdan pek de sevmediğim bir şarkının dönüştürülmüş sözleri gelip geçti hep: **Ah, bir dergim olsa**. Bir zamanlar böyle "varsillaşma" dileğini, özlemine anlatan bir şarkı vardı değil mi? Demek ki bir düş, bir gerçekleşemezlikmiş benim için dergi! Evet, gerçekten de hep bir dergim olsun diye düşündüğüm zamanlar oldu. Şimdi bile var beynimin bir köşesinde, ama artık tek başıma düşünmüyorum. Çünkü derginin tek kişilik bir etkinlik olduğuna inanmıyorum. Dergi bana göre kendiliğinden bir çoğullaşmayı gerektiriyor sanki. Gençken bazı yazarlarla, örneğin **Mehmet Ergün**, **Tahir Abacı** ve **Erol Çankaya** ile bir dergi çıkarmak isterdim. Hiç tanımadan, tanışmadan. Şimdi de! Çünkü *Yarına Doğru*'da, *Doğrultu*'da ve *Yaşantı Sanat Kitapları*'nda

bunun (*şiiir* ve *düzyazı*'yı birlikte yazmanın) örnekleri verildi.

Tek kişilik dergiyi düşündüğüm dönemde en azından kendi yazılarımı yazma gibi *bencilce* bir duygum da vardı kuşkusuz. Hatta böyle tasarladığım, bir "**kültür, sanat ve yazın**" dergisinin sayfa düzenlemesini yaparken, *şiiir*, deneme, eleştiri, öykülerini de kendim yazmış oluyordum! Yalnızca bu da değil, örneğin *şiiir* köşesinde mutlaka bir de *eski şiiir* (antoloji) olacaktı. Bugün ısrarla **birikim** dememin nedenlerinden biri de belki budur. Çünkü her zaman gökten zembille indiklerini sananlara karşı oldum. Böyle bireysel (özel mülkiyetçi) bir dergide küçük oylumlu olacağı için öyküleri "sürecek" notuyla yayımlayabilirdim. Kaç sayı sürerse sürsün. Çünkü bugün var olan dergicilikte neredeyse *üç sayfayı* geçen öyküler yayımlanmıyor! Bölümlü *şiiir*leri, izleyen sayılarda da sürdürürdüm. Uzun olsun, ama *şiiir* olsun yeter ki.

Neden böyle düşünüyordum? Dergicilerin (hani şu diktatör de olabilen editörlerin) tavırları insanları dergide yayımlanacak düzeyde kısa *şiiir* ve doğal olarak kısa öykü yazmaya zorluyor. Bazen düşünüyorum, acaba bugün öykünün *kısa, kısa, kısa*, "kısa ötesi", yok *minimalist* vb. hale dönüştürülmesi, bölünüp parçalanmış, teknolojik gelişmelerle iğdiş edilmiş insanların yazdıkları, salt günün koşullarına uygun hızlı yaşamının bir sonucu mu, yoksa işin içinde yazarların bile ayırımına varamadıkları belli bir koşullandırmanın ürünü mü? Merak ediyorum işte... Çünkü kitap olunca uzun öykü (*nuvel*, anlatı değil) yazılıyor, ama dergiye gelince "yasak hemşerim!" gibi bir şey var ortada. Tek sayfalık, çoğu kez de dizeleri tek ya da hadi iki sözcükten oluşan *şiiir*ler, "ufacık öyküler" ve *düzyazı* yazmayı beceremeyen yaratıcılardan geçilmeme nedenleri başka neler olabilir acaba? Hani ağzını açan da *ozan* sözcüğüne karşı, "folklor(ü) *şiiir*e düşman" gören, sözel ve görsel kültüre karşı ama, yazılı kültürün anası olan *düzyazıdan* "muaf", yesinler "yaratıcı sanatçılığı" nızı! *Düzyazı* yazamayan *sanatçıklar* uzun söyleşilere gelince, aman Tanrım sayfalarca konuşabiliyorlar. Dilleri var, upuzun. Demek ki düşündüklerini/konuştuklarını yazma "özürlü" bir sanatçı eğilimi moda...

Ben olsam dergimde roman da yayımlar(d)ım! Ayrıca belli bir yaşın altındakiler için geçerli olmayabilir, ama gazetelerde "tefrika roman" okumuş kuşaklar için bir nostaljik duygu da olabilir. Ne güzeldi(!) o! Birincisi, dergiye de katkısı olabilir. Sadık izleyicileri oluşabilir örneğin. Bugün "dizi film" mantığı da bunun üzerine kurulmuştur denebilir. İkincisi, roman yayımlayamayan yazarların –hani olur ya, belki– yayınevlerinin ilgili, etkin editörlerince izlenmesine yol açabilir, dolayısıyla yazara da katkısı olabilir(*di*). Salt okunurluk kaygısı açısından değil, ama bu yönüyle de önemli bir "çözüm" biçimi bence!.. Yeterince ilginç değil mi? Kalsın, nasılsa bir dergim yok ve olmayacak da.

Bence salt sanatçı kavramı tarihte kaldı. Sanatçı (burada yazar, ozan) kesinlikle aydın ve (*ya da değil!*) entelektüel (çift 'P' ile) olmak zorundadır. Dolayısıyla *şiiir* yazana deneme ya da *şiiir* eleştirisi, öykü yazana yine denemenin yanı

sıra öykü eleştirisi ve belli düzeylerde roman eleştirisi-inceleme yapma zorunluluğu getirirdim. Öyle kırk yılda esinle iki dize çiziktirip, bir gecede kısa, kısa kısa, çok kısacık/mini minnacık bir öykü yazarak dergide yazar görünmesine yol açmazdım!.. Ne sıkıcı bir yayın yönetmeni ya da editör olurmuşum!

Neden? Çünkü şiir, öykü ve roman yazmak “yaratıcı” yani nedeniyle yetenek gereksinebilir, ancak deneme ve eleştiri sürekli okumayı, biriktirmeyi, eleştirel ve sorgulama bilincini geliştirmeyi zorunlu kılar. Hani herkes *okumayan yazarlardan* söz ediyor ya. Yok öyle ucuz yoldan yazarlık! Ha, adamda (pardon kadında da elbette, erkek egemen söylem kalıntısı bir dil bu işte) “kapasite” yoksa, ne edelim? O da *vasat bir sanatçı* olmakla yetinsin... Çevrenize bakın, ne çok var böyle sanatçılardan. Onlara yenisini katmanın bir dergiye ne yararı var? Bence yok, ama yine de engellenmemelidirler, **öteki** yok madem, yeter ki, bir ışık görünsün, yeter ki “orta zekâ”yı aşan bir şeyler üretsinler, *yapsınlar*, belki “yaratırlar” da! Şiir yapanlar var çarşıda pazarda... Siz görmediniz mi?

Çocukken “mahallede topu” olan çocuklardan olamadım! O yüzden genellikle top oynatılmadım, eksik çocuk olunca da “kale”ye geçmem istendi. Futbolu, içerdiği “erkek şiddeti” dışında biraz da bu yüzden bıraktım belki de. Sonra bir ‘takım’ kurdum mahallede, topum olduğunda. Baktım yürümüyor, çocuklardan biri kasaba takımına transfer oldu, ben de göçtüm anakentlerden birine. Bitti. Şimdi de bir dergim yok! O yüzden mi acaba ısrarla “eleştiri” yazmam isteniyor! Benzerlik çok ilginç. Topsuz çocuk, dergisiz yazar! Oynamıyorum demem bundan işte.

Tek kişilik, özellikle *şiir* ya da *şiir ağırlıklı* dergileri (*seçkileri*) düşündükçe aklıma bunlar geliyor. Bir de bu *tek kişilik dergiler* bir süre sonra büyük dergilere “transfer” olmanın yolu gibi görünüyor. Örnekleri var, benim aklıma üç-beş tane geliyor. Editör/*sahipleri* kocaman dergilerde kolayca yazabiliyorlar ve kitapları yayımlandığında o(*nlarnn*) dergiler(*in*)de şiir yazarlar güzel “övgüler” (pardon ‘tanıtma’ *eleştirileri*) yazıyorlar. Ne de olsa “top”u olan çocuklar onlar. Belki de bu dergiler, aşırı kapalı olan yayın dizgesi içinde bireysel bir **direnme biçimidir**, böyle de bakılabilir (*mi?*) Ama bu dergileri çıkaranlar “tanınınca” dergilerini kapatıp büyük dergilere çok rahat geçebiliyorlar genellikle. Hangileri mi? Ben nerden bileyim? İstanbul’da yaşamıyorum ki, paraları yetmiyordur, yaygın dağıtım ağının içinde değil, pek izleyemiyorum bu yüzden.

İşte bu yüzden, artık tek kişilik dergi düşleyemiyorum. Dergi (*kadrosu*) en az şiirden, öyküden, deneme ve eleştiri-den anlayan, bir de öteki sanat dallarıyla (resim, müzik, sinema vb.) en azından belli düzeyde ilgilenen birkaç kişiden oluşmalıdır. Her alana bir editör olmalı. Yani adam ya da kadın editör(ø) “şair”se ne anlasın öyküden? Öykü-cüye eleştiriye nasıl bakabilsin nesnel gözlemlerle? Değil mi? Ha öykücüye şiirden anlar mı deniyor, hani kızkardeş meselesi. Bilmiyorum.

Yazı ve ürün bekleyen, yani “toplama” dergiler zorda kalabiliyor. Hele bir de künyesinde “şiir” ya da “öykü” yazıyorsa, bekle ki artık *diizyazı* gelsin! Yığın yığın şiir, öykü karalaması içinde “iyi ve güzel yaratı” yakalamak için canları çıkiyordur bu dergi çıkaranlarının. Bugün, bunca çok kötü

öykü ve şiir yayımlanmasının yanında çok az deneme ve eleştiri görülmesinin nedenlerinden biri de bu olamaz mı? O yüzden en azından beş kişilik dergiler gerekiyor. Çünkü tek kişilik dergiler zamanla kendi çevrelerinde ördükleri hale ile, doğal bir yazınsal önder (*mürit* vb. örnekleri de var, ama değinmeyelim şimdi oraya) olabiliyorlar. Örnekleri var. Dileyen görebilir kitapçılarda/dergilerde. Bunu derken, bir de adı ne olursa olsun, dışarıdaki (taşradaki) dergilere hoş-görüyle bakalım derim. Örneğin Erzincan’dakine (hiç ulaşmasam da), Avanos’takine: *Lê Poete Travailla Şair Çalışıyor* ve **Şiiri Özlüyor** diyorlar ya. Umuttur yine de. Bakın, bunlar tek kişilik değil galiba.

Bir de *dosya* konusu gibi bir şey çıktı son yıllarda. *Dosya* ve bolca *söyleşi!* Profesyonel dergilerin en sık ve çok başvurdukları yollardan biridir artık bu. Birkaç kişiye yazı ısmarla. Çoğu da aceleye gelsin. Yazar bulamadıysan tanıdık ve yazıya eğilimli iki akademisyen dostu ara. Kotarsınlar bir yazı, ne olacak. Sonra genç bir iki yazar adayını gönder kitabı çıkan, ödül alan kişilerle konuşur. Al sana bir derginin yarısı. Ortalara birkaç şiir serpiştir, elde her zaman vardır depolarca, bir ya da iki de kısa(*çık*) öykü koy. İşte derginin tamamı. Başka da yolu mu var aylık dergi çıkarmanın? Adı üzerinde süreli yayın, neyle dolduracaksın başka türlü? Hem profesyonel olmak bunu gerektirmiyor muydu? Amatör müsün gecikecek kadar? Ne zaman çıkacağı belli olmayan dergilerdir küçük dergiler. İnsan abone olmaya korkar! Baktın olmuyor, iki aylık yaparsın, olur biter. Onlar da zamanında çıksa, içim yanmayacak!..

Bütün bunlardan sonra, **ah, bir dergim olsa**, neler yapardım neler diye düşünüyorum ama, galiba olmayacak. Örneğin **topluların kalkışmasına** yol açabilirdim. Tek başına çok anlamlı gelmiyor. Böyle dergisiz, kitapsız, dışarıdan yapabilir miyim bunu, bilmiyorum ama, içimden geçmiyor da değil. *Kuzey Yıldızı* çok “iyi” bir dergi değil. İnsafsızca söylüyorum, elbette “amatör”, olsun. Ekonomik koşullarının uygun olmaması etkili büyük olasılıkla. Ancak güzel bir yanı var: **Tek kişilik bir dergi değil**. Bunun için önemli her şeye “rağmen”, az şey değil bu da. O yüzden değerli ve önemli bir etkinlik sayıyorum çıkışını.

*“Sıkış(tırl)an Sanatçı ve İnsan”*la ilgili “soruşturma”da yarım sayfa dendiği için uzatmamıştım, ama bu kez söyleyeceklerim çoktu, uzadı galiba. E, dergi sizin derginiz, isterseniz yayımlamayın bu yanıtı, ama kesip biçmeyin lütfen! İyi sanatçı dışında iyi dergilerin de yanında olacağım. Gücüm ve ömrüm yeterse... Elimden başka da bir şey gelmiyor. Bir dergim olmadığı için...

Olsa. Bazı kişilere yazı yazdırmazdım! Sözde “mükemmeli-yetçi” ama sıradan şeyler yayımlayanlara ve hasbelkader bazı dergilerin başına bir süreliğine otur(*tu*)lanlara... Dergilere ve özellikle genç ya da *yeni* sanatçı adaylarına en büyük kötülüğü bunlar yapıyorlardı. Kötü ev sahibi gibi, kimilerini “kişisel dergi” sahibi yaptıkları gibi, kimilerini de küstürmüşlerdir. Bir dergim olsa, belki de küskünleri bulurdum. En büyük yazarlar o küskünler ve yitkiler arasındadır. Bir örnek vereyim de inanmayın: **Hüseyin Cöntürk**. Anımsadınız mı? Öldü. Yaz günü. Kitabı da yok değil mi elinizde? Kaç kişide var ki? İşte o adam bir mektupta **Hüseyin Peker’e** şunları yazmış: *“Yazıya sürekli kendini verme ve yayımlama isteklerine kendini yeniden kaptırman iyi... İyi ise de*

*kendi dergin olmadıktan sonra ya da nazın geçecek bir dergici arkadaşın olmadıktan sonra sonunda bayal kırıklıkları olur, korkarım.”¹ (Alıntıdaki **koyu italik** vurgu benim/**KG**) Ben diyorum bu işte bir terslik var ya, meğrese... anladınız değil mi? İnsan bunun için bir dergisi olsun ister işte!*

Ha, bir de ne kadar ünlü ve büyük olursa olsun, *sorumluluğu imzandır* diye kötü “yaratı” yayımlamazdım. Sorumluluk yazarın olur mu? Editörün ya da yayın yönetmeninindir çünkü kötü ürünün yazınsal sorumluluğu. Neyse. Kimse korkmasın. Bir dergim olmayacak, herkes rahat olsun. Bütün yazdıklarım da kıskançlıktan, hasettendir. Böyle bakılsın. Dergisi olanlara bol şanslar diliyorum. Ama siz siz olun, tek başınıza dergi çıkarmayın bundan sonra, her şey ekip işiyse, dergi de öyledir. ■

M. Met Altun:

Her tasarı bir arayışın ürünüdür diye başlıyorsak söze, aklımızdaki projeleri ihtiyaçlarımızın zorunlu sonucu olarak tasarlıyoruz demektir.

Üç ayrı derginin oluşum aşamasında bulunmuş, birçok dergiye karınca kararınca katkıda bulunmuş biri olarak; yeniden bir dergi tasarlayacak olsam, nasıl olmasını isterdim?

Söylemek istediği bir şeyleri olan biri, içindeki sözcükleri karalayacak bir zemin, bir yer arar. Anlam ve ilişki kendi doğası içinde şekillenir ve çok doğal ki; söz söyleme derdi olan kişinin ilgi ve kendini ifade edebilme alan ve olanaklarının olduğu yerde şekillenir ve orada belirir.

Bu durum, edebiyat söz konusu olduğunda daha çok dergiler aracılığıyla ulaşır hedeflenen yere ya da kişiye. Öyleyse dergilerin bir çığlık yapırağı, bir borazan olduğunu savlayabilir ve bunun içimizde kilitli kalmış duyarlılığı haykırma platformu olduğunu da rahatlıkla söyleyebiliriz. Ancak bu alanın nasıl ve kimler tarafından oluşturulduğunu, hangi değerlerle ilişki kurduğunu, amaçlarını, üstlendiği ya da üstlenmediği sorumlulukları, duyarlılık noktalarını, poetikasını...vs. bilmek gerekir. En azından insani değerlerle ilişkisini sorgulamayı bilmek gerekiyor. Bu yaklaşım, bir düzleme oturuyorsa; –ki bu düzlem sancılarımızın olduğu yerdir– o zaman oturup gerekli olanakların da yaratılarak; derginin var edilmesine çalışmak gerekir.

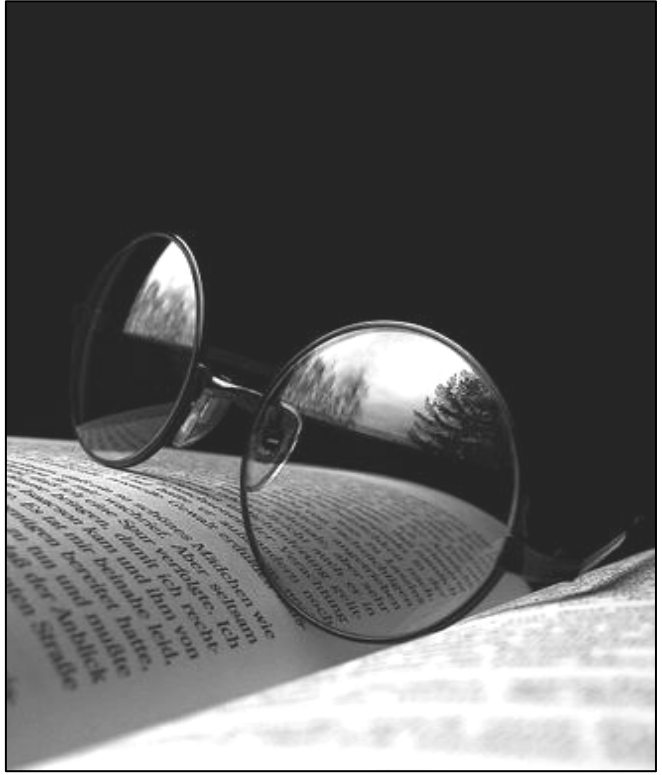
Böylece;

Ben bir dergi daha tasarlayacak olsam; öncelikle kendine bir kulvar bulmayı amaçlamak yerine, zaten mevcut olan kulvarda kendi üslubu ve kendi özgünlüğü bulunan bir derginin etüdünü yapmak,

Klanların ya da sermayedarların hükmettiği bir dergi olmaması için gerekli bütün ilkeleri net ve samimi olarak sağlamaya çalışmak,

Yayımlanacak her gerçek esere kapıları açık ama asla isimlerin eserlerin önüne geçmesine izin vermeyecek kararlılığın gelişmesine olanak sağlamak,

Bir duruşu, bir sancısı olan ve bu sancıyı çok net olarak ifade ediyor olmasına dikkat etmek,

Bir dergi yaratılacaksa; onun her şeyden önce bir felsefesi olmasını sağlamak ve bu felsefenin bütün platolarında derinliğine dolaşımına olanak sağlamak, Yalnızca nitelik kaygıya saplanarak estetiği ve görselliği göz ardı etmemeye dikkat etmek kadar bunun tam tersi bir olaya da asla izin vermemek,

Çağın getirdiği son demde, kendi varlığını ısrarla toplumdan ayırıştırmaya çalışan yalnız bireyin sızılarını duyumsamak ve mümkün olduğunca yabancılaşmanın tekile indirgelediği algı dünyasında her bireyin “ben” derken aslında bir başkasına onay verdiğini ve kişinin yalnızlığını savunduğu en etkin depresif anda bile yufkacıya giderek onun üretimi olan bir şeyden faydalanmak zorunda olduğunu anlatmanın kaygılarını aktarmayı amaç edinmek gerektiğini kavramak,

Söylemiyle farkındalıkları, üretimiyle üreten ve üretiye karşı tavrı net olmak gerekir diye düşünüyorum.

Bir çırpıda aklıma gelen birkaç başlık bunlar. Elbette sanatın ve üretinin ya da eserin en önde olduğu ama asla popülist kaygılar taşımadan, sanatın ulaşımını veya bölüşümünü sağlamak için de gerekli bütün teknik olanakların yaratılarak; dağıtım ve ulaştırılma sorunlarının kesinlikle çözümlenmesi ve periyodik ve istikrarlı olmasına dikkat ve önem vermek gerektiğini düşünüyorum.

“Kuzey Yıldızı” ne yaptı?

- Bir fanzinden bir dergiye dönüşerek cılızlaşana inat sesini yükseltti.
- Olması gerektiği kadar ya da gücü oranında varlığını periyodik ve samimice sürdürdü.
- Zaman zaman nitelik olarak iyi ayırıştırlamamış ürünlere rastlandığıysa da temelde seçici olmaya çalıştı.

¹ “Hüseyin Cöntürk’ten Hüseyin Peker’e Mektuplar”, Edebiyat ve Eleştiri Dergisi, sayı 72, Aralık 2003. Bu not nedeniyle şunu da belirtmeliyim: Tek kişilik derginin en iyi örneklerinden biridir *Edebiyat ve Eleştiri*, onca yıllık *Variété*’tan sonra. (Başlangıçta **Yaşar Nabi Nayır**’ındır yalnızca)

- İsimlerin değil eserlerin önemsendiğini her seferinde önemsemi.
- Hiçbir klan ya da sermayenin erkine yenilmeden; sürecini tamamladı.
- Her nedenle varlığı bir yük gibi birkaç genç arkadaşın sırtına vurulmuş ağırlık oldu.
- Bir internet sitesi oluşturdu ve birçok genç ismin buluşmasını ve birbirinden haberdar olmasını sağladı. Belki de en önemli olan buydu.

Kendi sürecini tamamladığını anlayınca da artık çırpınmaya gerek duymadan samimice “bu kadar” demeyi bildi.

Salih Aydemir:

kuzey yıldızı, yayın sürecinde iki aşamayı içinde taşıyarak geldi bugünlere... ilk aşama, kuzey yıldızı'nın fanzin olarak yayın hayatına başlamasıydı. bu aşamayı fanzin özelliklerini koruyarak sürdürdü. ikinci aşama ise fanzin sınırlarından çıkarak dergi olma yolunda attığı adımdı.

birbirine tezat gibi duran fanzin-dergi kavramlarını kuzey yıldızı'nın özelliği olarak gördüm. edebiyat tarihimize bakıldığında bu tür geçişlerin neredeyse yok denecek kadar az olduğu görülür. kuzey yıldızı, bu aşamada yapmak istediklerinin ne kadarını gerçekleştirdi, ne kadarını gerçekleştiremedi soruları daha çok içsel bir sorun. buna dışarıdan verilebilecek pek fazla cevap yok aslında.

kuzey yıldızı küçük adımlar ata ata, kişisel istekleri karşılamaya yönelik dergi tavrından uzaklaşmayı başarabildi. bana göre bu çaba önemliydi. en önemlisi de dergiyi çıkaran arkadaşların oldukça genç olmalarıydı. ki bu tür ayaklanmaları önemseyen birisiyim.

çoğu zaman kuzey yıldızı'nın yayın politikası olarak daha çok ürün dergisi olma yolunu benimsediğini düşündüm. ürün dergiciliğinin handikaplarından birisi de sadece sürece bağlı kalmaktır. bu, dergiyi edebiyata katkı sağlama çabasından uzaklaştırır. derginin, o alanı zorlayan ve o alana katkı sağlayan bir dergi olması mümkün olmaz... ancak kuzey yıldızı'nın son birkaç sayısında en azından bu tür kaygıların dergiye yansımalarını gördüm. zamanla bunun daha da netleşeceğini düşünüyorum.

dergide yayımlanan ürünlere baktığımda gerekli seçiciliğin yapıldığını söylemek de zor. buna paralel olarak nitel sıçramalar yapamamış olması da derginin önemli sorunlarından birisi gibi görünüyor.

bu eleştirilerin yanı sıra dergide olumlu gördüğüm ve bilhassa dergicilik konusunda önemsendiğim birkaç notu da aktarmak istiyorum:

bunlardan ilki, kuzey yıldızı'nın her şeyden önce grup havasından çıkması ve buna bağlı olarak tavır geliştirme çabalarının olması. bir diğeri, herhangi bir kurum ya da sermayeye bağımlı olmamaları. açıkçası bunu her şeyden çok önemsiyorum. genç arkadaşlarımın kendi olanakları ile kuzey yıldızını 10. sayıya taşımaları ayrı bir başarı. bunu bir dergi için her zaman “değer” olarak görüyorum.

kuzey yıldızı'nın gittikçe daha çok etik ve estetik kaygılar taşıması ve yayıncılığını bu değerler üzerine oturtmaya çalışmasının edebiyat tarihimiz açısından da önemli olduğunu

düşünüyorum. zaten bu çabaların gözden kaçması söz konusu olamaz.

özeleştiriyi yaparak eksikliklerini gideren dergilerin önemi gün geçtikçe artıyor. kuzey yıldızı'nı da hep bu doğrultuda gördüm, görüyorum. aynı eleştiriler her şeyden önce öteki-siz dergisi için de geçerli.

bir edebiyat dergisi çıkarmak önemli değil, önemli olan o derginin kendisine ve içinde bulunduğu dünyaya katmış olduğu değerler ve nitelikler.

yani derginin sürekliliği aslanan.

bu değerlendirmeler ışığında “nasıl bir dergi/dergicilik” sorusu için şunları söyleyebilirim:

- edebiyat dergisinin kimliği olmalı.
- alanının boşluklarını doldurmaya yönelik değil, tam tersi o alanın boşluklarını daha da genişletmeye yönelik çalışmalar yapmalı.
- bir dergide neyi hedeflemişseniz o hedefleri gerçekleştirmek zorundasınız. dergi, hep söyleyen bir şey olmalı. söyledikleriyle tartışma açıp, sınırları zorlamalı.
- cemaat ya da grup havasından kurtulmalı. aksi takdirde belirli bir alana takılıp kalır, bu da dergiyi küçültür.
- yayılmayı değil, genişlemeyi hedef almalı. popülizm şiir için olduğu kadar dergicilik için de ciddi bir tehlikedir çünkü.
- dergi bağımsız olmalı, bir kuruma ya da sermayeye bağımlı olması, bir süre sonra değerler konusunda da bağımlık yaratır ve yenilikçi adımlardan çok var olanı korumaya yönelik bir tablo çıkar ortaya.
- dergicilik her şeyden önce mimari bir bakış ister. proje aşamasında çok dikkatli davranmak gerekir
- dergi editörlerinin kişisel kaygıları ya da kişilikleri derginin önüne geçmemelidir.
- dergicilik disiplin ve özveri ister, savrukluğu ya da tembelliği kaldırmaz.
- bir dergi yalnızca bugünü değil aynı zamanda geleceği de hedeflemelidir.
- ürün dergisi olmak, bir dergiyi gittikçe daraltır ve böyle bir dergi ömrünü azaltır.
- her yeni sayısı ile bir sonraki sayıyı zorlamalı ve niteliği artan bir ivme kazanmalı.
- dergiyi oluşturan ekibin tutarlılığı ve izleği dergiye doğrudan yansır, dikkatli olunmalı.
- nitel sıçramalar gerçekleşmiyorsa, dergi anlamını yitirir ve devam etmesine gerek kalmaz.
- her derginin söylecek bir sözü, bir duruşu, etik ve estetik kaygıları olmalı ve dergide yer alacak ürünler buna paralel belirlenmeli.
- içinde yer aldığı alanın ruhuna renk ve hareket katmalı. ■

CEZİR

ne küller savruluyor
ne de alevler diniyor
dumanlar etrafta
dönüp dolaşırken
aptal itfaiye
sessizliği söndürüyor

gözlerim düşüyor toprağa
ve kökleri çekiliyor ağaçların
teninin çiğ kokusu
beynime doluyor
verirken bir nefes
belki de çok 'öz'ledim seni

İdil Ü.

CAN

Canım sıkılıyor can, yorgunum
Bana içimi getirsene...

Bu depremde seni soruyorlar can
Yıkıldıkça taş, toprakla doğruluyorum
Hangi yangında bir fotoğraf unutulsa şimdi
Torunu kayıp bir nine gibi usulca boğuluyorum
Enkazdan çıkanı tanımıyorum
Sana yıkımı gösteriyorum
Bana içimi getirsene

Canım sıkılıyor can, yorgunum
Benden kendini diriltsene

Ekmeğin buharı bu denli sıcak
Nemi bu denli baştan çıkaracak ocak
Hangi lobide söylenseydi kulağıma bu ses
Hangi dilde çoğalsaydı bu sancılı es
Bu mola değil can, bu mola değil
Bu, tuzun denizden koptuğudur
Ayvanın tüyünden çaldığıdır
Boyuna elinde kalem, günahın ağzından yazıldığıdır
Ne kült var, ne güneş ne de sen
Tapınaklardan, mabetlerden, minarelerden
Şapellerden, yamaç evlerinden, aç dilencilerden
Bana bir lokma huzur getirsene

Canım sıkılıyor can, yorgunum
Bana acıdan doğan iki nehir getirsene

Fırat'ın suyu çok, Dicle'ye fırsat yok can
Bana Kızılırmak'ta unutulmuş bir yosunun
Meriç'teki kardeşini getirsene

Sana tüm gövdeler adına, aşkı teslim ediyorum
Aşkı içimde emzirsene

Canım sıkılıyor can, yorgunum
Bana rüzgârdan üşüyen meyve getirsene

Dünyaya konmuş kelebek, suda yürüyen tüy
Ezildikçe büyüyen başak oluyorsa
Bana Zerdüşt'ün miğferini giydirdsene
Havanın imkânsız olduğu dehlizlerde ateş yakmanın sırrıdır
Barutun ilk hali, usulca büyüyen asinin ağızıdır
Duvardaki çizgi ilk sanattır
Anlamın matematik yanıdır, ilk bizon, ilk ok ve ilk avcı akrabadır
Her şey hiçbir şeye rakiptir, mimar doğaya, oda dağa, düş yaşama
Et ota, avcı ava rakiptir, herkes bilir can ölüme rakiptir
Bu yüzden işte hâlâ her filmde iyiler kazanır halbuki; galipler kötülerdir
Mimar, oda, düş, hiçbir şey, et ve ölüm kazanır
Can devrilir, doğa harap, yaşam söner, dağ üşür; her şey yoktur
Ot yanar, avcı ustadır can, kötüler baki...

Canım sıkılıyor can, yorgunum
Bana iyilerin zafer şarkılarını değil, kötülerin dramını getirsene

Bana düşlerin değil, gerçeklerin zarfını göndersene

M.Met Altun

Hangisi?

Zafer Yalçınpınar

*“Fazla gevezelik etmeyeceğim; olup biteni, oldu-
ğu ve bittiği gibi anlatacağım.”*

Adadaki evimizin her zaman için tamire muhtaç bir tarafları olmuştur. Bu evi, dedem ve büyük amcam kendi elleriyle yapmışlar. Dedem marangoz, amcam da kalıp ustasıymış. Ev inşa edilirken babam sekiz yaşındaymış ve onlara “getir götür” işlerinde yardım edermiş. Bazen de küçücük eline çekici alıp, bükülmüş çıkma çivilerini düzeltirmiş. Artık amcam da dedem de toprağın altındalar ama bu ev hâlâ ayakta duruyor.

Yapan ölüyor, yapılan devam ediyor.

***

Şimdi, babamı izliyorum. Artık kırk yaşında ve ağustos ayının kavurucu sıcaklığının altında evimizin ahşap cephesini onarıyor. Merdivenin tepesine çıkmış, çürümüş bölgelerin ölçüsünü alıyor, bunlara göre kontrplaklar kesiyor ve daha sonra onları monte ediyor. Ben de merdivenin dibinde durmuş sonsuz bir hayranlıkla onu seyrediyorum. Sekiz yaşındayım.

Babam, bir ara, “Git, aletlerin bulunduğu dolaptan keseri getir bana!” diyor. Koşarak ardiyeye gidiyorum. Dolabı açıyorum ve aletlere bakıyorum. Keserin nasıl bir şey olduğunu biliyordum. Ancak, tahmin edebilirdim. “Uzunca, keskin bir şey olmalı” diye düşünüyorum. Bir türlü emin olamıyorum. Sonunda bir karar veriyorum: “Keser” olabilecek aletleri, üçer beşer, ardiyeden dışarı -merdivenin yanına- taşıyorum. Yedi ya da sekiz sefer gidip geliyorum ve hepsini babamın görebileceği bir yere diziyorum. O, sessizce, merdivenin tepesinden beni seyrediyor.

İşim bittiğinde, nefes nefese babama soruyorum:

“Hangisi keser?”

Babam gülümsüyor.

***

“Sen, buluşabildiğimiz ender günlerden birinde, bana gelmiştin. Yaz başıydı; ben bahçede oturmuş raki içiyordum; sen de —galiba mutluluktan— koşuşturup duruyordun. Sana, yarı şakayla, “Haydi bakalım —bana erik getir” demiştin. Koşup gitmiştin: Bahçede bir erik ağacının olduğunu biliyordun. Epey sonra (hatta, biraz daha gecikseydin, kalkıp sana bakmağa gidecektim), alı al, moru mor, kan-ter içinde geri gelmiştin: elinde bir külah: Manavdan, harçlığının son kuruşuna kadar vererek aldığın erikler...”

Ağaçta erik yoktu; ama Baban senden erik istemişti... —Ne yapabilirdin ki...

Yapman gerektiği için yapabileceğini yapmıştın —işte seni insan yapan da bu.

(...)

Buna, seni öylesine etkileyene, ve o yaptığını yapmak istemeni sağlayana, onu yapacak gücü sana verene, “sevgi” adının takıldığıni işitmişsindir, bol bol — herkes ondan sözeder; o “Erik yok” diyenler de kullanırlar bu sözcüğü. Ama biliyorsun; gidip erik aramayı sabiden isteyenler pek azdır— sabiden arayanlar daha da az... —Bulabilenler...”

(...)

İnsanların, “Çok yakın dostumdur” dedikleri kişilerle ilgili neler yapabildiklerini— ve neler yapmayabildiklerini, parmaklarını bile kıpırdatmaya yanaşmayabildiklerini, biliyorsun— Bu da bir başka erik hikayesi...”

***

Şimdi, meseleye bu taraftan bakınca her şey daha açık görünüyor. Zaten, ustam bana güvenmişti; kalemi eline alıp Zilif’i yazarken onun sırrının farkına varabileceğimi hissediyordu.

Bazen dünyaya tersten bakmak gerekiyor. Bir şeylere sonundan başlamak, yazılanı tersten okumak... Belki bu şekilde yaşamla aramızdaki anlaşmazlıkları bir süreliğine giderebiliriz.

Şimdi daha iyi anlıyorum. ■

RİNGA

Gökçe Polatoğlu

nerede olduğumun önemi yok. bazı harfleri unutabilirim, hayatımdan da çıkarabilirim. kimseyi ilgilendirmez. denizin dibine inen soda şişesi. masallar. anlamak zorunda değilsiniz beni. her zaman size seslenmiyorum. bir kızla el ele sokaklarda dolaştığım bir zaman vardı, dudaklarının kenarında kalan çikolata parçalarını ben alırdım.

soğuktu. arnavut kaldırımları. hayatıma giren şarkılar. hayatıma giren sokaklar. ellerimi gökyüzüne kaldırıyorum. masallara inanıyorum hâlâ. sadece ben. love street sayesinde. hiçbir şeyin anlamı yok. isterseniz de anlayamayacaksınız. saçlarım mosmordu o zamanlar. kafamı çevirdiğim her balkonda yangınlar çıkıyordu. bilmediğim yerlere götürüyordu beni. sadece bir cümle vardı hayatımda. şimdi geçmiş. buz gibiydi. sonra gelen hiçbir yaz ısıtamadı parmak uçlarımı belki.

çocukluğum için hiçbirinize hesap vermek zorunda değilim. başucumda kasabanın en güzel kızını okuduğu zaman için de. damarlarımızda bir votka şişesi vardı. sokaklar baş aşağıydı. ellerimizde kıpkırmızı elmalar. etekleri. eteklerimiz uçuşuyordu.

törenlere inanmıştık. ölü adamlara. mektuplara. merhabalara. sonra garip adamlar oldu, yaşayan ama yaşayamayan. başka avuçlara takıldı gözlerimiz. acıklı bir hikâye. intihar mektupları. durmadan çalan ziller. bir ucundan tutmaya çalıştım, parmaklarımdan kayıp gitti şarkılar. kesinlikle anlayamazsınız!

konuşamıyorum. anlatacak kimsem kalmadı. herkes dinledi hikâyemi. dünya ortadan ikiye ayrılmış. kendi kendime anlattığım masalların sonu gelmiyor. geceleri kendi başıma yürüyorum sokaklarda. sadece bir kız sevmiştim, adı ringa.

sonra masal sona erdi.

şimdi eteklerimiz uçuşsa? inanmam! ■

ÖLÜLERDEN ŞARKI DİNLEYENİN VAPUR ÖNCESİ BALADI

Güneşin gökyüzüne attığı tokattı mavideki kızılıklar.
Sisler içinde bir gökyüzü kendisine biçilen renklerle sevişti.
Saat derinlerde bir yerlerdeydi. Kent kendi tangosunda.
Kadınları erkeklerle, erkekleri kadınlarla, yalnızları kendileriyle...

Hep bir şeyleri birleştiren, hep bir yerlere götüren şey bizi.
Anın anı olma kaygısı, tedirginliği ve böylece dolup duran
boşluklarımız bizim. Bizim boşluklarımız. Yalnızlık...
Çoklaşıp yoklaşmanın sığ izi, yoklaşıp çoklaşmanın derin izine
karışır bizim buralarda. Sahi buralar da bizim miydi?

Kaldırdım başımı. Gökyüzü bana baktı
sisli sisli şiirini okudu:

*“Bak ne iyi ettim
Güneşin renklerini sildim.”*

Vapurum gelmedi. Saat derinlerde bir yerlerde yine.
Bu elimdeki sevimsiz kitabı da kim tutuşturdu elime?

*“Yaşayan seslerle titreşen yüreğin
Ölü adamların şarkılarını da dinlesin.”*

Akşam gitgide düşüyor yeryüzüne.

Bu yağmur bana mı yağıyor? Şu koşanlar bana mı koşuyor?
Benden mi koşuyor? Kendime baktım
sisli sisli kendime okudum:

*“Ah gidenlerim
Sevgili gidenlerim benim.”*

Vapurum geldi. Ey kendim! Sen de koş benden.
En son vapura binersin. Birisin yani.
Otur yağmuru görebileceğin bir yere. Cam kenarına.
Kara kitabını açar okursun.

*“Yaşayan seslerle titreşen yüreğin
Ölü adamların şarkılarını da dinlesin.”*

Saat derinlerde bir yerlerde yine.
Sen de öyle. Birisin yani.

Ulaş Nikbay

adını kazımadım ama derime, damarlarıma işlemiş kurşunkalem.

24. tutma ellerimden benim, bakma gözlerime. kendine ol bana değil. ya şu an çek git buradan ve senden sadece benim yarattığım efsane kalsın göğsümün içinde tutsak, ya da kal benimle burada bu gece, birlikte ölelim sabaha kadar, donarak. sabah güneşi birlikte çatlatsın damarlarımızı, eriterek donmuş kanı. aynı köpek parçalasın cesetlerimizi.

2. buz bile ısınır içimi elime aldığımda, sen soğutuyorsun hem kendini hem kendimi; yolcu kendi çizer yolunu, sen siliyorsun hem kendini hem kendimi.

1. anlamına kandım kelimelerin: şiiri yaratan demekti şair, şiir şairi yarattı bugüne kadar. gök mavi dedik, ağaç yeşil, ay turuncu batmadan önce... yalan! mavi gök. yeşil ağaçtır, turuncu ay, doğmadan önce kendi. bir avuç pıhtıya insan dedik, insan kandan ibarettir. akan kana, ve, hepimiz istediğimiz yönde akıyormuş gibi baktık, istediğimiz renkte görüp adına 'kırmızı' dedik. göremeyenlere kör diyoruz ya, ayıp, hepimiz körüz. en güzel gözler körlerindir, ve.

8. gece koyu gölgeden ibaretti güneş dünyanın öbür tarafında uykusuz kalırken. ve önemli değildi adını unuttukları, ne yıldızlar ne de ay uyur geceleri. sen güneşim olsan da onlar göz kırpardı geceler boyunca.

8. – 'karşı pencere' filmi için - gözyaşı sağdı kadın gözlerimden ve sağır edici tıkırtısında ellerinin, hani kocasının bir yerlerini okşarken, karşı penceredeyken ben, su topladı, irin aktı, kustu kadınlığı.

1. ah! dedi martı, tutsak ettiler beni denize, seni mahpusa. mahpusta duvar, denizde taka; ranza arkadaşın burada balık. ve yine, gök aynı gök orada da burada da, yıldız aynı yıldız. açlık aynı.

14. kim adından vazgeçer ki bir başkası için, kim 'turuncu' için denizden cayar? maksat emek defterini açmak değil, affoluna kusurumuz. özlem nemden de beter, deniz yok.

25. unutmamak kendini düzdüğü zamanları çocukluğumuzun: bana susarken zamklı gözlerin, petrol petrol, dirimine yapıştı çocuklarım uç uca; ellerimle boğdum onları bir yudum suda. başka bir insan oldun artık sen, hepsi gibi, anımsayamazsın. bense hâlâ gözlerini gölgende görmeye çalışan saf çocuk, hâlâ kendisini düzen, geceleri...

28. yağmur bulutu mavisini benimki, turuncuya inat. ne cayar kibritin ucu olmaktan, ne tutuşur. öyle bir ağulu sevda ki, cevap yok, sorma sakın.

2. bir çizik daha attım duvarıma az önce, oysa saymıyorum artık. sen yoksan ben var işte yine, benim ellerimden olacak intiharı yalnızlığımın. şiiri ben yarattım çünkü bilemezsin, boşluğu yazdım hissedemezsin. ■

İÇİNDEKİLER

- 01 Mutluluk
02 Fenerbahçe Vapur'uyla Kurşuna Gezmek
03 Umurlar - İzin Verme
04 Umurlar'dır Yaşamak
05 Son - Eylül'de Yağmur
06 Gönöz Niyetine-Kahve
07 Zamanızlık - Sansuzlagun Sınırında - Ölüm
08 Gökyüzü Kaldı Gönçün
09 Fırlı
10 Geresteht - Yıldızlar Yoklu Söyler mi?
11 Beklemek Şafakçı
12 Dünya - Nasil? Elveda...
13 En Yırtıcı - Gazilerini Kapatınca
14 Adalara Karşı
15 Bir Yür Gönöz Sıcaklığına Eşlik Eden Anılardan...
16 Sevinçler - Yaşamak
17 Sogut Kara Mehmeti - Turuncu Sır
18 Kuvumsu Sıra Kındayse
- Kuzey Yıldızı - bilirsiniz gibi - insanların umutsuzluklarında
gökyüzünde onları hep aynı yerde bekledi. Yıldız ışığının
bizim düşüncelerimizi paylaşmak için altın yola. Samanlığık
başlıca ve düşüncemizde ne olurdu hava bulutlu olsa...
- Subat'ta görmek üzere...
Met Ahıya logo ve kredi için teşekkürler...

KUZUY YILDIZI

Sayı: 1

Yasaklı Kemer

Özgür Macit

Yasaklı Kemer

kuzeyyildizi@yagyzcc.net

MMK

Kuzey Yıldızı Sayı 1
2011
3 Ocak 2011

Kuzey Yıldızı

AYLIK
EDERİYAT
DERGİSİ
SAYI: BİR

MUTLULUK

"Bakar gelsel" diyorum,
Papatyanlar açsa da palınca bakacak...

Ohup arkadaşları
Bir kamp ateşi yakacak.
Etrafında
Tutkular bağırarak...

Haykırarak
kainatı,
Haykırarak mutlu olmanın türküsünü...

Yağmurlar yağsa da
Ağaçların yapıları fırtına yerlerinden -
Sakile taşlara oturup
Mutluktan konuşacak...

"Mutluluk gelsel" diyorum,
Göçleri açsa da ellerine bakacak!

En büyük bir suçu kullandı
Kallimizdeki ateşleri yakacak!

"Mutlu olsak!" diyorum,
Sevgiye dokunacak,
Mutlu olsak!...

macit / 301100